Ἔτος Β'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1891 Ἀριθ. 14

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ. 36
ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
15 ΛΕΠΤΑ 15

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Η ΦΥΣΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν ΕΛΛΑΔΙ, ἐτησία Δρ. 8
» » ἑξάμηνος » 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12
» » ἑξάμηνος » 7

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πηδαλίου τοῦ ἀεροστάτου καὶ αἱ ἐναέριοι ἐκδρομαὶ διὰ βαρυσωμοτέρων τοῦ ἀέρος στοιχείων (μετὰ εἰκόνων), ὑπὸ Φ. Π.—**Ἐκδρομὴ εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ἐλευσῖνα.** (Συνέχεια καὶ τέλος), ὑπὸ Δίκ. — **Μεξικανικὴ φύσις ἢ ἡ ἀγρία ἐνδῆ** (διήγησις πρωτότυπος), ὑπὸ Ἠλ. Ι. Οἰκ — **Ὁ Μεσημβρινὸς ἀστὴρ ἢ ἡ Γῆ τῶν ἀδαμάντων** (Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν), μετάφρασις Δ. Ι. Κ. — **Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Τότο Νικοσία.** Η. Ι. Ο. — **Ἐκ τῶν μεγαλείων τῆς φύσεως. Ὁ Μισισιπῆς.—Ἐπιστημονικὸν παίγνιον. Ὁ Μορσικὸς τηλέγραφος. —Αἰνίγματα.— Ἀνταποκρίσεις κλπ**

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ
ΤΟΥ ΠΗΔΑΛΙΟΥ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ
ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΑΕΡΙΟΙ ΕΚΔΡΟΜΑΙ
ΔΙΑ ΒΑΡΥΣΩΜΟΤΕΡΩΝ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

(Συνέχεια).

Βεβαίως δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν, λαμβάνοντες πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα, τὴν κατασκευὴν κινητήρων δι' ἀτμοῦ εἰς ἄκρον ἐλαφρῶν καὶ δυνάμεως ἑνὸς ἵππου, μὲ βάρος ὡς ἔγγιστα 35 χιλιογράμμων, ἀλλὰ προστιθεμένων τοῦ ἀπαραιτήτου παράγοντος τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ ἀναποφεύκτου προωστικοῦ ἐργαλείου, τὸ βάρος αὐξάνεται εἰς καταπληκτικὰς ἀναλογίας καὶ τὸ σύστημα καθίσταται οὕτως ἀνεφάρμοστον ἐν οἱαδήποτε μεθόδῳ ἐναερίου μετεωρισμοῦ.

Ὁ ἠλεκτρισμός, ὅσῳ καὶ ἂν ᾖ μᾶλλον εὔνους ὑπὸ πλείστας ἐπόψεις, δὲν ἀποξενοῦται τῶν ἡμετέρων ἐπικρίσεων. — Ἐν τούτοις ἐν ἔτει 1887 ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Τολώζης, καὶ ὀλίγον βραδύτερον κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐν τῇ γαλλικῇ Ἑταιρείᾳ τῆς Φυσικῆς καὶ ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ Pasqua, ἔσχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκτελέσωμεν μερικὰ ἀποδεικτικὰ πειράματα, ἐξ ὧν πείθεταί τις ὅτι διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ κινητῆρος μεταβάλλονται κάπως αἱ ἀνωτέρω περιστάσεις.

Εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ κινητῆρος κατεβάλλομεν πᾶσαν δυνατὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα, καὶ ἀπετελεῖτο οὗτος ἐντελῶς ἐκ λευκαργιλίτου, ἐξαιρέσει τῶν πολικῶν τεμαχίων ἅτινα συνέκειντο ἐξ ἀνάγκης ἐκ πολὺ μαλακοῦ σιδήρου. Εἶχε βάρος 90 γρ. ἡ δὲ ὑπολογισθεῖσα διὰ τοῦ δυναμομέτρου μας ἱκανότης διετηρεῖτο εἰς τὰ δύο χιλιογραμμόμετρα, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἑνὸς ἵππου κατὰ 3,375 γρ.

Τὸ κινητήριον τοῦτο συγκινωνοῦν μὲ ἐλαφρόν τινα ἕλικα, κατεσκευασμένον γεωμετρικῶς εἰς τὴν ἐντέλειαν, κατὰ τὴν νέαν μέθοδον ἣν ὑπεβάλαμεν τῇ 12 Ἰουλίου 1886 τῇ «Ἀκαδημείᾳ τῶν Ἐπιστημῶν» τῶν Παρισίων, ἐτοποθετήθη ἐπὶ τοῦ ἑνὸς δίσκου πλάστιγγός τινος καὶ ἐτέθη εἰς συγκοινωνίαν πρὸς ἠλεκτρικήν τινα σταθερὰν στήλην ἱκανότητος 40 watts. Οὗτος τότε ἀνηγέρθη μεθ' ὅλου τοῦ βάρους του.

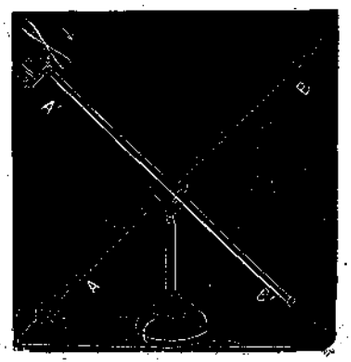

Σχῆμα 1

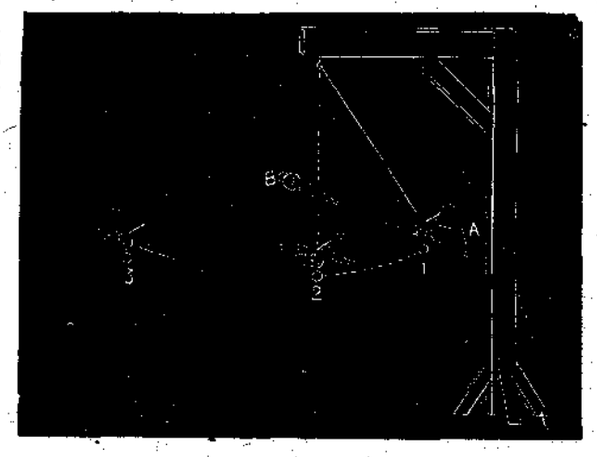

Σχῆμα 2

Πρὸς πλείονα ἐπεξήγησιν τῆς σημαντικότητος τοῦ ἀποτεσματος, καὶ ἵνα λάβῃ τις μᾶλλον συγκεκριμμένην ἰδέαν, ἔθεσα πλησίον ἐλαφράν τινα πλάστιγγα φέρουσαν μακροὺς βραχίονας (σχῆμα 1), ἐφ' ἑνὸς τῶν ὁποίων προσήρμωσα τὸ ὑπὸ δοκιμασίαν κινητρον. Ἀφοῦ δὲ ἐτέθησαν αἱ ἠλεκτρικαὶ συγκοινωνίαι διὰ μέσου τῆς βάσεως καὶ τῶν βραχιόνων τῆς πλάστιγγος, αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ κωλύσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν κινήσεων.

Ἡ πλάστιγξ αὕτη, κινουμένη καθέτως καὶ ὁριζοντίως, μετέβαλεν ἀμέσως θέσιν ἀπὸ τῆς ΑΒ, ἣν κατεῖχεν, εἰς τὴν Α'Β', ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ κινητῆρος παραγομένη αὕτη κίνησις, ὑπολογισθεῖσα μετὰ μεγίστης ἀκριβείας, εὑρέθη ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ὅσα χιλιογραμμόμετρα ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν. Τοιαύτη δὲ σημαντικὴ κίνησις σχετικῶς πρὸς τὸ βάρος τοῦ κινητῆρος δύναται νὰ φθάσῃ καθέτως μέχρις 22 μέτρων εἰς ἓν δευτερόλεπτον. Ἁπλοῦς θεωρητικὸς ὑπολογισμὸς ἐξαγόμενος ἀπὸ τοῦ πειραματικοῦ τούτου πορίσματος καθορίζει 3,375 χιλιογραμμόμετρα εἰς τὸν κινητῆρα, ὅστις ὀφείλει νὰ ἀνελίξῃ 75 χιλιογραμμόμετρα.

Τοιοῦτος ὅμως μικροσκοπικὸς κινητὴρ μεταδίδει μόνον 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν περίπου ἐνέργειαν, ἐνῷ κινητὴρ τῶν 50 μέχρις 100 ἵππων θὰ μεταδώσῃ 80, 90 ἢ 92 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ὥστε δύναται νὰ παραδεχθῇ τις, καὶ τοῦτο φαίνεται ἡμῖν λογικόν, ὅτι μέγας ἠλεκτρικὸς κινητήρ, οὗτινος ἡ ἱκανότης αὐξάνεται ταχύτερον τοῦ βάρους, καταναλίσκει τὸ συμπληρωτικὸν ὑπόλοιπον τῶν 60 μέχρις 70 τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν ἀνύψωσιν αὐτοῦ τοῦ παράγοντος (τοῦ κινητῆρος) τοῦ ἰδίου προωστῆρος καὶ τοῦ ἀεροναύτου.

Ἀλλ' ἀναφέροντες ταῦτα, δὲν προτιθέμεθα ποσῶς νὰ προεξοφλήσωμεν τὸ μέλλον καὶ νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐπὶ ὑποθέσεων δωρεὰν διδομένων, ἐφ' ὅσον αὗται τοιαῦται παρίστανται ἡμῖν, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον πρὸς τὸ παρὸν θὰ ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸν ἠλεκτρικὸν κινητῆρα, διότι οὗτος μετὰ τοῦ παράγοντος καὶ τοῦ προωστῆρος ὑπερβαίνει τὸ βάρος τῶν 3.5 χλγρ. καθ' ἵππον, ὅπερ ἐλάβομεν ὡς βάσιν, ἤτοι βάρος ἐλάχιστον ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πειράματος.

Ἑπόμενοι ὅθεν τῇ συντόμῳ ἡμῶν ταύτῃ ἀναθεωρήσει τῶν κινητήρων ἐρχόμεθα εἰς τοὺς συμπυκνωτὰς τῆς ἐνεργείας.

Τὸ καουτσούκ, ἐν παραδείγματι, οὗτινος ἡ ἐλαστικότης εἶναι χρήσιμος ὡς ἰσχυρὰ δεξαμενὴ τῆς ἠλεκτρικῆς τάσεως, καὶ ὅπερ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην, ἤθελεν εἰσθαι δεκαπεντάκις ἀνώτερον τοῦ χάλυβος, χορηγεῖ ταυτοχρόνως τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν κίνησιν. Ἐὰν ὅμως κατόπιν ἐπιπροστεθῇ ἄμεσον ὄργανον ἀντιστάσεως ἐπὶ τοῦ ἀέρος, τότε θὰ μεταβληθῇ ἡ ὅλη συσκευὴ εἰς βαρυσωμότερον τοῦ ἀέρος στοιχεῖον.

Ὁ Πενὼ ἀνατρέξας εἰς τὴν οὐσίαν ταύτην ἐπέτυχε θαυμασίως, κατασκευάσας ἐκ τούτου ἓν ἐκ τῶν πρώτων ἐλι-

κοπτέρων. Ἀλλά, ἐὰν τὸ καουτσοὺκ συντελῇ εἰς τὴν ἀπόκτησιν μεγάλης ποσότητος ἐνεργείας, τὴν καταναλίσκει ὅμως ταχύτερον ἢ ὅσον τὴν ἀνακτᾷ, καὶ δὲν ἐπαρκεῖ φεῦ! οὐδὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν συντήρησιν ἐν τῷ ἀέρι. Ὥστε ὁ Πενὼ μόνον ἐν σμικρῷ ἐπέτυχεν εὐτυχῶς.

Οἱ διὰ συμπεπυκνωμένου ἀέρος κινητῆρες, ὡς καὶ οἱ δι' ἀερίου τοιοῦτοι ἐνέχουσι κάποιαν ἀξίαν, ἃς τὸ ὁμολογήσωμεν, ὑπό τινας περιστάσεις· ἀλλὰ ὡς ἔχουσι κατασκευασθῆ ἀπαιτοῦσι τὴν συνδρομὴν τῶν διολισθητικῶν καὶ ἑπομένως καὶ τῶν ἀναψυκτικῶν μέσων, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ ἐν τῇ ἐναερίῳ ναυσιπλοΐᾳ ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον ἀποκλείεται.

Συνεπῶς, τοιουτοτρόπως, οὔτε οἱ δι' ἀτμοῦ κινητῆρες, οὔτε οἱ ἠλεκτρικοὶ κινητῆρες, οὔτε οἱ συμπυκνωταὶ τῆς ἐνεργείας, ὡς τὸ καουτσοὺκ καὶ ὁ χάλυψ, οὔτε οἱ δι' ἀερίου κινητῆρες ἀνταποκρίνονται ἐντελῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ζητήματος τούτου.

Οὔτε οἱ μέν, οὔτε οἱ δὲ πληροῦσιν, ὡς παρίστανται ἡμῖν, τοὺς συγχρόνους ὅρους τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἐλαφρότητος, τοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ προβλήματος ἀκαταμαχήτως προβαλλομένους. Τοῦτο δὲ δηλοῖ ἴσως, ὅτι οὐδεὶς κινητὴρ ὑπάρχει μέχρι τοῦδε εἰς φῶς, ὅστις νὰ ἐνέχῃ ἴδια προτερήματα παράγοντος καὶ προωστῆρος, καὶ ὅστις νὰ δύνηται ἀμέσως νὰ τὰ διαθέτῃ, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τὰ συμπληροῖ, ἵνα τέλος δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν;

Τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἀναφερθέντα καὶ γενόμενα συγκριτικὰ πειράματα διὰ τοῦ γενικοῦ ἀπ' εὐθείας δυναμομέτρου, ἤτοι τοῦ δυναμομέτρου ἐκείνου, ὅπερ εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Παρισίοις προσφάτως, καὶ τὸ ὁποῖον τοσοῦτον αὐθεντικῶς περιεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Ferret, φαίνεται ἐπιβεβαιοῦντα τοῦτο.

Ἐὰν δὲ ὁ παράγων καὶ ὁ προωστήρ, τοσοῦτον *ἀναγκαῖοι ἀλλήλοις*, εἰσὶν ὄργανα ἄτινα παρακωλύουσιν ἄλληλα, δὲν δυνάμεθα τάχα νὰ προστρέξωμεν εἰς τέχνασμά τι;

Τὰ ἠλεκτρικὰ ἑλικόπτερα, διὰ τῶν ὁποίων ἀπηλαύσαμεν τοσούτῳ καλὰ ἀποτελέσματα, δὲν ἐνέχουσιν ἐν τούτοις τὴν ἰδιότητα τῆς εἰδικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἕλικος πρὸς τὸν κινητῆρα, ὅστις ὡς πάντες οἱ ἠλεκρικοὶ κινητῆρες, νὰ στρέφηται μεθ' ὑπερβολικῆς ταχύτητος, διότι ἡ σύζευξις εἶναι τοιαύτη, ὥστε τὸ ἓν ὄργανον φαίνεται ὡς νὰ ἐγένετο διὰ τὸ ἄλλο. Πολλάκις δὲ μήτοι δὲν ἐξεπλάγημεν παρατηρήσαντες, ὅτι εἰς τὰς ἡμετέρας ἠλεκτρικὰς λέμβους ἡ στροφὴ τοῦ ὕδατος πρὸς τὰ ὀπίσω εἶναι σχεδὸν ἀνεπαίσθητος, καὶ ὅτι τοῦτο γίνεται διότι ὁ ἕλιξ τοῦ ἡμετέρου πηδαλιοκινητοῦ προωστῆρος, κινούμενος διὰ τῆς μεγίστης αὐτοῦ ταχύτητος (2400 στροφῶν κατὰ λεπτὸν) στρέφεται ἐν τῷ ὕδατι ὡς ἕλιξ ἐν τῷ ἄξονί του. Ὁμοίως ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἠλεκτρικῷ ἑλικοπτέρῳ ὁ ἕλιξ ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ κινητῆρος, διότι παρίσταται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ὡς κινητὴρ προωστήρ.

Τὸ καουτσοὺκ παρουσιάζει ἰδιότητα μᾶλλον ἐντελῆ τοῦ συμπυκνωτοῦ τῆς ἠλεκτρικῆς τάσεως καὶ τοῦ κινητῆρος, ἤτοι τὴν ἀπόλυτον ἰδιότητα τοῦ παράγοντος (συμπυκνωτοῦ) καὶ τοῦ κινητῆρος. Τὸ καουτσοὺκ εἶναι *παράγων κινητήρ*.

Οὕτω, μὴ δυνάμενοι νὰ προσδιορίσωμεν οὔτε τὸν παράγοντα οὔτε τὸν προωστῆρα τοῦ ὀνειροπολουμένου μηχανήματος, θὰ συγχωνεύσωμεν αὐτοὺς ἐν τῷ κινητῆρι, θὰ πλάσωμεν νέον ὄργανισμὸν ἐπαρκῆ δι' ἑαυτόν, καὶ θὰ ὀνομάσωμεν αὐτὸν μὲ μίαν λέξιν *παράγοντα-κινητῆρα-προωστῆρα*. Οὗτος δὲ ἐπενοήθη ἀφ' ἡμῶν καὶ κατεσκευάσθη διά τινος σωλῆνος Bourdon, ὃν πάντες γνωρίζομεν, ὅστις εἶναι ἡ κυρία ψυχὴ τῶν τοιούτου εἴδους συσκευῶν, καὶ ὅστις ὡς θὰ ἴδωμεν, ἐπιτυχὼν ἐν τοῖς πολλοῖς τοῦ σκοποῦ του, θὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἴσως ἡ κυριωτέρα βάσις τῶν βαρυσωμοτέρων τοῦ ἀέρος στοιχείων.

Παρετηρήθη δ' ὅτι, ἐὰν ἡ πίεσις τοῦ ἀερίου, ἣν οὗτος ὁ παράγων-κινητὴρ-προωστὴρ προξενεῖ, αὐξηθῇ πρὸς στιγμήν, μετασχηματίζεται καὶ τείνει ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς ἠλεκτρικοὺς αὐτοῦ κλάδους ἀπ' ἀλλήλων· ἐὰν δὲ ἡ πίεσις ἐλαττωθῇ, τὸ ἐναντίον φαινόμενον παράγεται καὶ οἱ βραχίονες πλησιάζουσιν ἀλλήλους. Ὥστε, ἐὰν κατ' ἀκολουθίαν προκληθῶσι σειραὶ ἀλλεπαλλήλων πιέσεων *συστολῆς* καὶ *διαστολῆς* ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ σωλῆνος, τοῦτο ἐπιφέρει σειρὰν δονήσεων καὶ κραδασμῶν δυναμένων νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς κινητήριος δύναμις ἰδιαζόντως καὶ μάλιστα μοναδικῶς ἐν αἷς συνθήκαις εὑρισκόμεθα. Σκοποῦντες ἀφ' ἑτέρου ν' αὐξήσωμεν ἔτι τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀντιστάσεως τοῦ σωλῆνος, ἔτι δὲ καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ὄγκον τοῦ χώρου, ἔνθα ἐνεργοῦνται αἱ ἐκρήξεις, ἐγκλείομεν ἐσωτερικῶς δεύτερον σωλῆνα ὅμοιον τῷ προεκτεθέντι. Ἡ τοιαύτη προσθήκη αὐξάνει τὴν ἐλαστικὴν δύναμιν τῶν ἀερίων, ἐλαττώνουσα ταὐτοχρόνως τὴν δαπάνην τῆς καταναλωσίμου ὕλης.

Τὸ σύνολον τοῦ συστήματος ἐμφαίνεται ἐν τῷ σχήματι 2, ὅπερ καὶ ἐξεθέσαμεν μέχρι τέλους τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1870 ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν.

(Ἕπεται τὸ τέλος) Φ. Π.

ΕΚΔΡΟΜΗ
ΕΙΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΣΙΝΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Τὸ τέλος τῆς ναυμαχίας εἶναι γνωστόν. Ἡ θάλασσα ἐπληρώθη ναυαγίων. Οἱ Πέρσαι ἀγνοοῦντες νὰ κολυμβῶσι, κατὰ δεκάδας ἐπνίγοντο. Αἱ ἀκταὶ ἔγεμον ναυαγῶν, οἰμωγαὶ δὲ κατεῖχον τὸ πέλαγος. Χάριν τῶν κυριῶν ὁ κ. Λάμπρος ἀνεμνήσθη καὶ τῆς συμμετασχούσης τοῦ ἀγῶνος Ἀρτεμισίας, χάριν δ' ἐπίσης τῶν κυριῶν ἀναγράφω κἀγώ, ὅτι μόνον ἡ Ἀρτεμισία καὶ ἡ *Κλεοπάτρα*, βραδύτερον ἐν Ἀκτίῳ, παρέστησαν ἐν ναυμαχίαις. Nota bene. Τὴν ὡραιοτέραν περιγραφὴν τῆς ἀθανάτου ταύτης ναυμαχίας κάλλιον πάντων ἔδωκεν αὐτὸς ὁ Πέρσης *ἄγγελος* περατῶν τὴν πρὸς τὴν Ἄτοσσαν θλιβερὰν ἀφήγησίν του: Τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων (ἐννόει τὸν ἀριθμὸν τῶν Περσῶν) οὐδέποτε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀπώλετο.

«Ἡ νίκη αὕτη κατὰ θάλασσαν, ἐπεῖπε περίπου ὁ κ. Λάμπρος, ὑπῆρξεν ἡ τελευταία κατὰ βαρβάρων. Ἀποστρέφω τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν ἐκείνων, καθ' ἃς Ἕλληνες καθ' Ἑλλήνων καὶ οὐχὶ πλέον κατὰ βαρβάρων, ἐμάχοντο. Ὅτε δὲ πάλιν κατὰ τοὺς ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας, οἱ πατέρες ἡμῶν κατὰ βαρβάρων ἐναυμάχησαν, ἐν τῷ Πανθέῳ τῆς Ἱστορίας ἀνέγραψεν ἡ Ἀθανασία μετ' αἰῶνας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Κίμωνος τὰ ὀνόματα τοῦ Μιαούλη καὶ Κανάρη, τοῦ Τομπάζη καὶ Παπανικολῆ τοῦ Πιπίνου καὶ Τσαμαδοῦ, καὶ παρὰ τὰ ὀνόματα τῆς Σαλαμῖνος καὶ Μυκάλης, τὰ τῶν Ψαρρῶν καὶ Καφηρέως, Χίου καὶ Σφακτηρίας. Καὶ ἐπειδὴ τῶν Ἑλλ. θαλασσῶν τῆς δόξης ἀνεμνήσθημεν, εὐχηθῶμεν ἵνα ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἐν ὁμοίοις ἀνδραγαθήμασι διακριθῶσι καὶ τὰ νέα πλοῖα, ἅτινα ἐδῶ πλησίον τοῦ κόλπου αὐτοῦ ἕτοιμά εἰσι διὰ τὸν ἀγῶνα, ἀγῶνα εἰς ὃν πάντως θὰ διακριθῶσιν, ἀφ' οὗ τὰ ἀνδρίζει ἡ αὔρα τῆς Σαλαμῖνος καὶ λούει τὰ πλευρά των τὸ δοξασμένον αὐτῆς κῦμα.»

Ζωηραὶ ἐπευφημίαι ἐκάλυψαν τὴν ἐνθουσιώδη εὐχὴν τοῦ καλλιρρήμονος καθηγητοῦ.

Γ'.
Ἐξακολούθησις τοῦ πλοῦ. — Ἐλευσίς.

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν, τὸ ἀτμόπλοιον ἐξακολουθεῖ τὸν πλοῦν. Πρὸ τοῦ φθάσωμεν εἰς τὴν Ἐλευσῖνα καὶ μετὰ τὸν ναύσταθμον Ἀράπη, οὗ ἡ ὀνομασία ἄγνωστον πόθεν προῆλθε, καίτοι μᾶλλον λευκὴ εἶναι ἡ ἄποψις πανταχόθεν, ὁ διακεκριμένος καθηγητὴς κ. Ν. Πολίτης ὡμίλησε διὰ μακρῶν περὶ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων. Ἡ ὁμιλία του διεκρίθη διὰ τὴν ἀκριβολογίαν καὶ καλλιέπειαν, ἀλλ' ἕνεκεν τῆς εὐρύτητος τοῦ θέματος καὶ τῶν ἀτελῶν εἰδήσεων, μυστήρια πάλιν ταῦτα ἀπομένουσιν. Ἀτυχῶς ὁ χῶρος τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν οὐδὲ γραμμὴν νὰ σύρωμεν περὶ τοῦ θέματος, φοβούμεθα δ' ἄλλως μὴ διὰ τῶν προχείρων γραμμῶν μας μειώσωμεν τὴν ἀξίαν, ἣν εἶχεν ἡ διδασκαλία τοῦ κ. Πολίτου.

Ἐξέρχονται ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πλεῖστοι εἰς Ἐλευσῖνα, ἀλλ' ἡ ὥρα ἦτο βεβαίως ἥκιστα κατάλληλος διὰ τοιαύτην ἔξοδον.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα, ἡ ἐξ Ἐλευσῖνος ἀναχώρησις θὰ ἐγίνετο τὴν 10 $^1/_2$ *ἀκριβῶς*. Ἡ ὥρα 10 $^1/_2$ ἰσοδυναμεῖ — πρὸς Θεοῦ! — μὲ 12 καὶ 5'. Ἀκριβεια μοναδική!

Μετὰ τὴν μεσημβρίαν λοιπὸν ἐκκινοῦμεν, ἀφοῦ οἱ ἐξελθόντες ηὐδόκησαν νὰ ἔλθουν ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς των εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Δήμητρος, ἔνθα τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, μεγάλα καὶ μικρά, ἐτελοῦντο, ἄλλοι δὲ ἐκ συγκαταβατικωτέρας ἐπισκέψεως εἰς τὰ παντοπωλεῖα καὶ ὁμοίου εἴδους καταστήματα. Τοὐλάχιστον ἂν ὄχι ἄλλο τι, ἀπεκόμισαν λαμπρὰν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς γραφικῆς ἐνδυμασίας τῶν Ἐλευσινίων γυναικῶν[1].

Ὁ Μαγκουρέας, ὁ πιστὸς τοῦ κ. Πρυτάνεως σωματοφύλαξ, ὁ πανταχοῦ παρών.... διὰ πολλῶν λόγων, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἑπόμενος τῇ γενικῇ ἀπαιτήσει παραπονεῖται καὶ αὐτὸς διατί ἡ μουσικὴ δὲν παίζει ..... Καὶ μία λεπτομέρεια. Ἀδιάκοπα γελοίως περιφέρεται ἕν..... τηλεσκόπιον!

Γ'
Μονὴ Φανερωμένης

Πλέομεν ἤδη πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, εἰς τὴν πρὸ αὐτῆς μονὴν τῆς Φανερωμένης, ἥτις μετὰ μίαν ὥραν *φανεροῦται* τέλος. Ἀκούω φίλου τινός, ὅτι θ' ἀναπαυθῶμεν εἰς τὴν *κοιλιὰ* τῶν μοναχῶν καὶ ἔντρομος ἀνίσταμαι. Εὐτυχῶς τίποτε. Εἶχον παρακούσει· ἐνόει ἁπλῶς τὰ *κελλιά*.

Οἱ κώδωνες τοῦ ναοῦ κρούονται ἐπὶ τῇ ἐλεύσει μας χαρμοσύνως, τέσσαρες δὲ ἢ πέντε μοναχοὶ κατέρχονται σχεδὸν μέχρι τῆς ἐγγὺς παραλίας. Αἱ περιποιήσεις των ἦσαν εἰλικρινεῖς ὅπερ ἀποτελεῖ ἱκανὴν ἐξαίρεσιν παρὰ τοῖς συναδέλφοις των.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ἀρχαιοτάτου ναοῦ ἦν τὸ μόνον ἄξιον λόγου. Ἡ ἀρχικὴ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἀνάγεται πιθανῶς εἰς τὸν 17ον αἰῶνα, μεταγενεστέρως δὲ ἐπιδιωρθώθη. Εἶναι κατάστιλτος ἐξ ἀγιογραφιῶν. Παντοῦ, καὶ εἰς τὰς μικροτέρας γωνίας, κεφαλαὶ ἁγίων. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Pouqueville, γράφων πρὸς ἐκεῖνον τὰ τῆς περιηγήσεώς του ἐκφράζει τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ἄπειρον πληθὺν τῶν εἰκόνων, ὧν τὸν ἀριθμὸν ἀναβιβάζει εἰς 150,000. Ἀλλ' εἶναι τοῦτο ὑπερβολή, καθότι ὁ ἀληθὴς ἀριθμὸς εἶναι περίπου 3,000. Εἷς μοναχὸν δὲ τῆς μονῆς ταύτης ἀναφέρεται καὶ τὸ ἀνέκδοτον, καθ' ὃ ἐκέρμασεν, ἐν ἀποστολῇ τινὶ διατελῶν, ὡς θαυματουργὸν ἔνδειξιν, τὸ ράσον του εἰς τὴν ἀκτῖνα ἡλίου!

Ὕδωρ δυστυχῶς δὲν ἔχει ρέον, διὰ τοῦτο δὲν εἶναι καὶ πολὺ καλόν.

Ἤδη, ἀργὰ πλέον, παρατίθεται τὸ γεῦμα. Τί θόρυβος, βοή, διαμαρτυρίαι, κυκεών! Δὲν ἦτο φαγητὸν ἐκεῖνο, ἦτο βάσανος. Ἐπληρώσαμεν ὅσον ἐζήτησαν καὶ ἐμείναμε τέλος μὲ μίαν πικράν... ἀγγουροσαλάταν. Ὅλα *σαλάτα* κοριολεκτικῶς. Αἴφνης ἀκούεται φωνή τις: — Garçon, φέρε ἕνα παγωτό!

Μέγα ἀληθῶς σφάλμα ν' ἀναλάβωσι μόνοι των οἱ φοιτηταὶ νὰ θρέψωσιν 150 λύκους, ὡς τοὺς εἶχε καταστήσει ἡ ἀσυγχώρητος ἀργοπορία, νὰ μὴ ἀναθέσωσι δὲ τὰ τοῦ φαγητοῦ εἰς ξενοδόχον τινὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τοὐλάχιστον τὰ παθήματα θὰ γείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι μαθήματα;

Ἕτερον σφάλμα νὰ μὴ παρατεθῇ τὸ γεῦμα εἰς τὴν αὐλὴν ἢ τὰ κελλία τῆς μονῆς, ἀλλ' ὑπὸ πεῦκα, εἰς ἃ ἵνα μεταβῶμεν δεκάκις ἴσως περιελούσθημεν ἀφθόνῳ ἱδρῶτι!... Ὕδατος οὐδὲ σταγών! Ἀληθεῖς Τάνταλοι χάριν βασάνου ἐκδραμόντες!..

Ἀναχωροῦμεν ἐκ Φανερωμένης τὴν 4 μ. μ. μὲ τὰς μετριωτέρας τῶν ἐντυπώσεων ὡς ἐκ τοῦ ἀτάκτου φαγητοῦ καὶ μετὰ μιᾶς πάλιν περίπου ὥρας πλοῦν, ἠγκυροβολήσαμεν ἐν τῷ Ναυστάθμῳ, παρὰ τῇ σχολῇ τῶν Τορπιλλητῶν.

Τὸ μικρὸν διάστημα τοῦ πλοῦ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ὄασις ἐν τῇ ἐρήμῳ τῶν εὐθύμων ἐντυπώσεων. Πρώτην φορὰν ἐν τῷ βίῳ μου ἐπόθησα νὰ ἤμην ζωγράφος, ἵνα ἀπεικονίσω τοπεῖα καὶ μίαν μορφήν, τὰ πρῶτα ἐν τῇ σφριγώδει φύσει καὶ ποικίλῃ θέᾳ, τὴν δευτέραν ἐν τῇ ἐλκυστικωτάτῃ ρέμβῃ καὶ ἐκστάσει, εἰς ἣν λεληθότως ἐπί τινας στιγμὰς ἀφέθη, ὡς τις ἄγγελος δραπέτης!...

Δ'
Ναύσταθμος

Περιστοιχιζόμεθα ἀπὸ πολλὰ πολεμικὰ πλοῖα, τὸν «Ν. Μιαούλην», τὸν «Ἄρην», τὴν «Ἑλλάδα», ἀπὸ τὴν ἀπόμακρον θαλαμηγὸν «Ἀμφιτρίτην», 29 τορπιλλοβόλα, τὰ καταδρομικὰ «Ἄκτιον» καὶ «Ἀμβρακία», ἀπὸ τὴν ναυτοφυλακὴν «Μεσολόγγιον» καὶ ἄλλα.

Ἐξερχόμεθα εἰς τὴν παραλίαν, κάτωθεν δὲ τοῦ κτιρίου τῆς σχολῆς τῶν τορπιλλητῶν ὁ καθηγητὴς κ. Ἀργυρόπουλος διδάσκει ἐν συντόμῳ τὰ περὶ ἐπιθετικῶν καὶ ἀμυντικῶν τορπιλλῶν. Συχνὰ ἀκούω περὶ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, οὐτινος πλέον ἢ ἅπαξ κατὰ τὸ ταξείδιον ἠσθάνθην τὴν ἑλκυστικήν, τὴν ἀκατάσχετον δύναμιν ἐκ ζεύγους ὀφθαλμῶν...

Ἀνερχόμεθα εἰς τὸ κάλλιστα ᾠκοδομημένον κτίριον καὶ ἐπισκεπτόμεθα τὰς αἰθούσας. Αἱ ἐπιθετικαὶ τορπίλλαι ἐν σειρᾷ ὡς Τιτάνεια *ποῦρα* ἐπὶ στηριγμάτων παρατεταγμέναι, λάμπουσιν ἐκ καθαριότητος. Ποῦ νὰ ἦτο ὁ «Μπάρμπα Λινάρδος» τῆς Μαρούλας ἵνα ἀναφωνήσῃ: *Ποῦρα τῆς Χρονιᾶς*.

Εἶτα, ἐπεσκέφθημεν τὴν δεξαμενὴν καὶ τὰ τορπιλλοβόλα, ἑρμηνευομένης τῆς χρήσεως αὐτῶν ὑπό τινων ὑπαξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ.

Περὶ τὴν 7 $^1/_2$ μ. μ. ἀναχωροῦμεν, ἀνυπομονοῦντες νὰ φθάσωμεν εἰς Πειραιᾶ.

Ε'
Πειραιεύς! Πειραιεύς!

Ἰδοὺ ἡ γηθόσυνος φωνὴ τῶν συνεπιβατῶν μου.

Φθάνομεν τέλος κατάκοποι καὶ ὀλίγον.... νηστικοί. Ὅλοι ἕνα εἶχον πόθον... τὴν εἰς εἰς Ἀθήνας ταχυτέραν ἄνοδον καὶ ἀνάπαυσιν. Ἐξηντλήθημεν κυριολεκτικῶς.

Εἶχεν ἤδη σημάνει ἡ 9η, ὅτε μετά τι πρόχειρον δεῖπνον βεβαρυμένος ἐρριπτόμην ἐπὶ τῆς κλίνης μου, ἐνῷ πλησίον τῆς οἰκίας μου πυραύλων κρότοι καὶ ζητωκραυγῶν ἐκβεβακχευμέναι φωναὶ ἠκούοντο ὡς τις ἐπινίκιος ᾠδὴ εἰς τοῦ πολιτικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τὴν μαινομένην θεότητα.

Καὶ τώρα, ἔχω τὸν ἡρωϊσμὸν νὰ γράφω ἐντυπώσεις!..

Δίκ.

ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΗ ΦΥΣΙΣ
Η ΑΓΡΙΑ ΙΝΔΗ

(Διήγησις πρωτότυπος)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

— Ἐπειδὴ δὲν θέλω, δειλὲ ξένε, νὰ φύγῃς, χωρὶς τὰ σοὶ χαρίσω τι, δι' οὗ νὰ ἐνθυμῆσαι τὴν σημερινήν μας συνάντησιν, σοὶ ἀποστέλλω διὰ τοῦ τόξου μου αὐτὸ τὸ ζεῦγος τῶν ἐνωτίων.

Μόλις ὁ Κάρολος ἤκουσε τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς Ἰνδῆς καὶ βέλος διεπέρασε τὸ ἕτερον τῶν ὤτων του· δὲν ἔφυγεν ὅμως ἀλλ' ἔμεινε προσηλωμένον ἐν τῇ ὀπῇ, ἣν ἐσχημάτισε.

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ στραφῇ καὶ δεύτερον βέλος ἐνεπάγη εἰς τὸ ἕτερον οὖς του· καὶ εἶτα ἠχηρὸς γέλως τῆς ἀγρίας ἐπεσφράγισε τὸ δῶρον!

Ὁ τρόμος τοῦ Βρεττανοῦ μας δὲν εἶχε πλέον ὅρια. Ἔτρεχεν ὡς μαινόμενος διὰ μέσου τοῦ δάσους, νομίζων, ὅτι πᾶν φύλλον κινούμενον ἐμαρτύρει τὴν διάβασίν του εἰς τοὺς ἀγρίους διώκτας του, πᾶν ζῷον φεῦγον πρὸ τοῦ μανιώδους βαδίσματός του, ὅτι ἦτο Ἰνδὸς ἐνεδρεύων, πᾶς συριγμὸς τῶν παντοειδῶν ἑρπετῶν, ἅπερ ἐτρόμαζεν ἡ διάβασίς του, ὅτι ἦτο βέλος τῆς ἀγρίας, ὡς ἐκεῖνα, ἅπερ ἠσθάνετο κρεμάμενα ἐκ τῶν ὤτων του.

[1] Ἴδε εἰκόνα ἐν φύλλῳ 4.

VIII

Ἐπάνοδος

Εἶχεν ἤδη κατέλθει τὸν λόφον, ὃν ἀνωτέρω περιεγράψαμεν, διέλθει τὸ τοπεῖον, ὁπόθεν ἐθαύμασε τὸ ἐκπληκτικὸν φαινόμενον τῶν δύο ἡλίων καὶ εἰσέλθει εἰς τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ δάσους. Ἀλλ' ἦτο κατάκοπος· δὲν ἠδύνατο πλέον ὄχι νὰ τρέξῃ, ὄχι νὰ βαδίσῃ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ κρατηθῇ κἂν ὄρθιος. Ἤσθαινεν, ἡ καρδία του ἐκινδύνευε νὰ διαρραγῇ, αἱ φλέβες τοῦ προσώπου του ἦσαν ὑπερμέτρως ἐξωγκωμέναι καὶ οἱ μήνιγγές του ἐκτύπων ὡς σφύραι.

Κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ χόρτου παρὰ τὴν ρίζαν ἑνὸς κοκκοφοίνικος. Ἔμεινεν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπὶ μικρόν, ἵνα συνέλθῃ· εἶτα ὑπηγέρθη καὶ ἔθηκε τὸ οὖς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἵν' ἀκούσῃ ἐὰν ἐδιώκετο.

Οὐδὲν ἤκουσεν. Ἀνέπνευσεν.

Ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη δύσει πρὸ ἡμισείας ὥρας. Ἐκάθισεν εἰς τὴν ρίζαν τοῦ κοκκοφοίνικος καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξαγάγῃ τὰ ἐξ ἐβένου βέλη ἐκ τῶν ὤτων του. Εἰς μάτην ὅμως αἱ προσπάθειαί του· ἐκ μὲν τῶν ἐμπροσθεν τὰ ἐκράτει ἡ πεπλατυσμένη πρὸς τὴν ρίζαν αἰχμή, ὄπισθεν δὲ ἔφερεν ἑκάτερον ἀνὰ ἓν ξυλάριον ἐβένου, σχηματίζον μετὰ τῆς εὐθείας τοῦ βέλους σταυρόν. Πῶς τοιαῦτα βέλη εὑρέθησαν ἐν τῇ φαρέτρᾳ τῆς Ἰνδῆς εἶνε αἴνιγμα, ὅπερ μόνον αὐτὴ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ.

Τότε ἐνόησε καλῶς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τῆς ἀγρίας κόρης, ὅταν τῷ ἐφώναξεν, ὅτι θὰ τῷ χαρίσῃ ζεῦγος ἐνωτίων.

Ἠγέρθη ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ προὐχώρησε δρομαίως πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ δάσους. Ὁ Γαζὲλ τὸν ἠκολούθησεν ἀσθμαίνων.

Τὸ κυνηγετικόν του ὅπλον εἶχεν ἀπορρίψει καθ' ὁδόν, ὅτε κατήρχετο τὸν λόφον.

Τοῦ ἔφερε πρόσκομμα εἰς τὴν φυγήν του.

Ἡ ἡμέρα ἄφινε τὰς τελευταίας της πνοὰς μετὰ βραδύτητος, ἥτις ἐφαίνετο ἀσυνήθης εἰς τὸν κατησχυμένον μας ἀνιχνευτήν, ὅστις ἐπεθύμει διακαῶς νὰ ἐκάλυπτε τὰ πάντα, συνεπῶς δὲ καὶ τὴν ἰδίαν του κατάστασιν ἡ παχυλοτέρα σκοτία, ὅτε ἑκατοντάδα μόλις βημάτων ἀπεῖχε τῆς θέσεως, ἔνθα οἱ τρεῖς φίλοι του τὸν περιέμενον.

Περὶ αὐτὸν νυκτικαλλῆ φυτὰ ἤρχιζον ἤδη ἀποκαλύπτοντα τὰς ἀνθηρὰς καλλονάς των, ἐνῷ παμπληθῆ νυκτίνομα ἔντομα καὶ μεγάλαι νυκτερίδες, ἐν αἷς διεκρίνετο ἡ τερατώδης νυκτερίς, ἡ καλουμένη *φάσμα*, ἐπλήρουν τὸν ἀέρα διὰ τοῦ πτερυγισμοῦ καὶ τοῦ βόμβου των.

Ἤδη ὁ Κάρολος εἶχεν ἐντελῶς συνέλθει καὶ συνῃσθάνετο τὴν δεινὴν θέσιν, εἰς ἣν ἤθελε περιέλθει, παρουσιαζόμενος ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐνώπιον τῶν φίλων του.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ μὴ παρουσιασθῇ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἰς αὐτούς, ἀλλὰ νὰ βαδίσῃ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν οἰκίαν του. Καὶ τοῦτο τῷ ἦτο πάνυ εὐχερές, διότι δὲν ἐφοβεῖτο μὴ συναντήσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἅτε τῆς ἐπαύλεως, ἣν κατῴκει, κειμένης εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως, οὐ μακρὰν τοῦ δάσους. Ἀλλ' ἡ ἔκπληξις καὶ ἡ ἀμηχανία, ἥτις τὸν κατέλαβεν, ὅταν προχωρήσας ὀλίγον ἔτι παρετήρησε τοὺς τρεῖς φίλους καθημένους εἰσέτι καὶ συνομιλοῦντας ὑπὸ τὴν βανανέαν, ὡς προείπομεν, εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ.

Ἤθελε βέβαια κρυβῆ, ἂν δὲν ἦτο πλέον ἀργά, διότι εἶχεν ἤδη παρατηρηθῆ ὑπὸ τῶν συμποσιαστῶν, καὶ ὁ Ἐρρῖκος ἐγερθεὶς εἶχεν εἰπεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους:

— Φίλοι μου, βλέπω τὸν Κάρολον πολὺ σκυθρωπὸν καὶ φοβοῦμαι, ὅτι ἀπευκτέον τι τῷ συνέβη· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ ἦμαι μαζύ σας, ὅταν θὰ σᾶς πλησιάσῃ. Ὅθεν φεύγω. Ἐς αὔριον λοιπὸν τὰ νέα.

— Ἔχεις δίκαιον, Ἐρρῖκε, ἀπήντησεν ὁ Μεξικανός, ἐνῷ ὁ Δὸν Πέτρος κατένευε, καλὸν εἶναι ν' ἀποφεύγωμεν τὰς ἔριδας.

Ὁ Γάλλος ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν παραχρῆμα.

Ὁ Δὸν Πέτρος καὶ ὁ Γομέρρα ἠγέρθησαν καὶ προὐχώρησαν πρὸς συνάντησιν τοῦ Καρόλου, ὅστις ἐβάδιζε πρὸς αὐτοὺς ἐν προφανεστάτῃ ταραχῇ.

VIV

Λύσεις

— Φίλτατε Κάρολε, ἐφώναξεν ἅμα συνηντήθησαν ὁ Ἱσπανός, σὲ βλέπω πολὺ τεταραγμένον, ἐκ δὲ τῆς καταστάσεώς σου ἐννοῶ, ὅτι κάτι ἔκτακτον σοῦ συνέβη. Καλὸν θὰ ἦτο, φρονῶ. καὶ ἐπηγαίναμεν παρευθὺς εἰς τὴν πόλιν, ὅπως ἀναπαυθῇς ὀλίγον.

— Δὲν δύναμαι πλέον νὰ βαδίσω! ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἄγγλου.

— Τότε νὰ φέρωμεν φορεῖον, προσέθηκεν ὁ πρῶτος.

Καὶ συνάμα προσέφερεν αὐτῷ τὸν βραχίονα καὶ τὸν ὡδήγησε μέχρι τῆς θέσεως, ἐν ᾗ ἐκάθηντο, παρακαλέσας αὐτὸν νὰ περιμείνῃ ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς χλόης, ἕως οὗ φθάσῃ τὸ φορεῖον, ὅπερ ἔπεμψε τὸν μικρὸν μαῦρον νὰ ζητήσῃ

Ὁ Γομέρρα μεγίστας κατέβαλε προσπαθείας καὶ μεγίστην ἐδειξεν αὐταπάρνησιν, ὅπως καταστείλῃ τοὺς γέλωτας ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν βελοφόρων ὤτων τοῦ Ἄγγλου.

Μετὰ τέταρτον ὥρας ἔφθανον τῷ ὄντι τέσσαρες μαῦροι κομίζοντες ἐπ' ὤμων φορεῖον ἐξ ἐκείνων, ἅπερ εἰς τὰς χώρας ταύτας μεταχειρίζονται ἀντὶ ἁμαξῶν, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν οἱ τρεῖς φίλοι εὑρίσκοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Καρόλου, περὶ τῶν ὤτων τοῦ ὁποίου ὁ προσκληθεὶς Ἱσπανὸς ἰατρὸς Ἰωσὴφ Ταρέδο ἀπεφάνθη, ὅτι θ' ἀπαλλαχθῶσι μὲν ταῦτα τῶν βελῶν τῆς Ἰνδῆς, ἀλλ' αἱ ὀπαὶ θέλουσι μεῖνει, διότι τὸ ὑγρόν, ἐν ᾧ εἶχον ἐμβαπτισθῆ αἱ αἰχμαί των, συνετέλεσεν, ὅπως καυτηριασθῇ τὸ δέρμα περὶ τὰς ὀπάς, ἃς εἶχον σχηματίσει.

Ἡ ἀγρία τὸ εἶχεν εἰπεῖ:

«Σοὶ ἀποστέλλω ζεῦγος ἐνωτίων!»

Ὁ Ἄγγλος μας ἦτο ἀπηλπισμένος. Πρὸ πάντων ἐσυλλογίζετο τὰς εἰρωνείας τοῦ μισητοῦ του Γάλλου, ὅστις, ὅταν ἔμαθε τὴν ἐπαύριον τὴν κατάστασιν τοῦ ἀντιπάλου του, εἶπε μειδιῶν πρὸς τοὺς δύο ἑταίρους του:

— Ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, φίλοι μου, παραιτοῦμαι τῆς ἐρεύνης μου περὶ τῆς *ἀγρίας τοῦ δάσους*, τὴν ὁποίαν ὤφειλον, κατὰ τὰ συμπεφωνημένα, νὰ ἐπιχειρίσω σήμερον, ἅτε θεωρῶν ἤδη ἐμαυτὸν ἐντελῶς ἡττημένον, καθότι οὐδέποτε βέβαια ἐγὼ θέλω κατορθώσει νὰ σᾶς φέρω περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς ψηλαφητοτέρας ἐνδείξεις ἀπὸ τὰς διὰ τῶν ὤτων τοῦ Ἄγγλου μας κομισθείσας!

Ἠλ. Ι. Οἰκ.

Ο ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΣ ΑΣΤΗΡ

Ἢ

Η ΓΗ ΤΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΩΝ

(Μυθιστορία **ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ**. — Μετάφρασις Δ. Ι. Κ.)

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμ. φύλλον)

Τὸ πρᾶγμα ἦτο σαφές.

Εἷς ἄνθρωπος τοῦ γένους τῶν λευκῶν δὲν θὰ ἀνθίστατο πιθανῶς εἰς τὴν ἀνάγκην τὴν ὅλως φυσικὴν νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν Κυπριανόν, ἵνα τῷ ἀνακοινώσῃ πάραυτα τὴν δεινὴν ταύτην εἴδησιν. Ἀλλ' ὁ Κινέζος ἦτο ἄνθρωπος τῆς κιτρίνης φυλῆς καὶ ἐσκέπτετο ὅτι, οὐδὲν ἐπεῖγεν, ἵνα τῷ ἀναγγείλει τὴν δυστυχίαν. Ἤρξατο λοιπὸν ἡτύχως νὰ παρασκευάζῃ τὸν καφέν του.

— Ὑπῆρξε τουλάχιστον ἀρκετὰ ἀζιέραστος ὁ πανοῦργος αὐτός, ἀφοῦ μᾶς ἀφῆκε τὰς προμηθείας μας! ἐπανέλαβε.

Τοῦ καφὲ δεόντως διϋλισθέντος ἐν πανίνῳ σακκιδίῳ, ὅπερ ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο εἶχε κατασκευάσῃ, ὁ Λὶ ἐπλήρωσε δύο κύπελλα τεχνουργηθέντα ἐκ τοῦ κελύφους ὠοῦ στρουθοκαμήλου, ἅτινα ἔφερε τακτικῶς ἠρτημένα ἐκ τῆς κομβιοδόχης του. Εἶτα, ἐπλησίασε τὸν Κυπριανὸν ὅστις ἐκοιμᾶτο πάντοτε.

— Ἰδοὺ ὁ καφές σας ἐντελῶς ἕτοιμος, παπάκη, τῷ εἶπεν εὐγενῶς, σείων ἐλαφρῶς αὐτὸν εἰς τὸν ὦμον.

Ὁ Κυπριανὸς ἤνοιξε τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, ἐτάνυσε τὰ μέλη,

ἐμειδίασε πρὸς τὸν Κινέζον, ἀνεκάθισε καὶ ἐρρόφησε τὸ ἀχνίζον ὑγρόν.

Τότε μόνον παρετήρησε τὴν ἀπουσίαν τοῦ Νεαπολίτου, οὗτινος ἡ θέσις ἦτο κενή.

— Καὶ ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ Πανταλάκκης; ἠρώτησεν.

— Ἔφυγε, παπάκη! ἀπήντησεν ὁ Λί, μὲ τὸν ἀφελέστερον τόνον, ὡσεὶ νὰ εἶχε συμβῇ προσυμφωνηθέν τι.

— Πῶς; . . . ἔφυγε;

— Ναί, παπάκη, μὲ τοὺς τρεῖς ἵππους μαζί!

Ὁ Κυπριανὸς ἀπώθησε τὸ σκέπασμά του καὶ ἔρριψε περὶ ἑαυτὸν βλέμμα, δι' οὗ περὶ πάντων ἐπληροφορήθη.

Ἀλλ' εἶχε τὴν ψυχὴν πολὺ ὑπερήφανον, ἵνα οὐδὲν δείξῃ ἐκ τῆς ἀνησυχίας του καὶ τῆς ἀγανακτήσεώς του.

— Πολὺ καλά, εἶπεν. ἀλλὰ πόσον ὁ ἄθλιος αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ, ὅτι θὰ εἴπῃ τὸν τελευταῖον λόγον!

Ὁ Κυπριανός, ἀπησχολημένος εἰς τὰς σκέψεις του, ἔκαμε πέντε ἕως ἓξ βήματα κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, διαλογιζόμενος τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ.

— Πρέπει νὰ ἀναχωρήσωμεν πάραυτα! εἶπε πρὸς τὸν Κινέζον. Ἂς ἀφήσωμεν ἐνταῦθα τὸ ἐφίππιον τοῦτο, τὸν χαλινόν, πᾶν ὅ,τι θὰ ἦναι περιττὸν ἢ πολὺ βαρὺ καὶ νὰ μὴ φέρωμεν μεθ' ἡμῶν ἢ τὰ τυφέκια καὶ τὰ ὑπολειφθέντα ἐδώδιμα. Βαδίζοντες καλῶς, θὰ δυνηθῶμεν νὰ μεταβῶμεν ἐπίσης ὡς ἐκεῖνος ταχέως, ἴσως δὲ καὶ νὰ λάβωμεν τὰς εὐθυτέρας ὁδούς.

Ὁ Λὶ ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς τὰ σκεπάσματα συνεστράφησαν, οἱ σάκκοι ἐτέθησαν ἐπ' ὤμων· εἶτα, ὅ,τι ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ἐγκαταλείψωσιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ἐμάζευσαν σωρηδὸν ὑπὸ πυκνὴν σωρείαν θάμνων, καὶ ἤρξαντο εὐθὺς τῆς πορείας.

Ὁ Κυπριανὸς εἶχε δίκαιον λέγων, ὅτι ὑπό τινα ἔποψιν θὰ ἦτο ἴσως προσφορώτερον νὰ ἀναχωρήσωσι πεζῇ. Ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ λάβωσι τὴν συντομωτέραν ὁδόν, διερχόμενοι ἀπόκρημνα μέρη, ἅτινα οὐδεὶς ἵππος θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ ὑπερπηδήσῃ, ἀλλὰ μὲ οἵους κόπους!

Ἦτο περίπου ἡ πρώτη μετὰ μεσημβρίαν, ὅτε ἀμφότεροι ἔφθασαν ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων, πρὸς ἃ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἐπορεύοντο. Κατὰ τὰς πληροφορίας, ἃς παρὰ τοῦ Λοπὲπ εἶχον λάβει, δὲν θὰ ἀπεῖχον πολὺ τῆς πρωτευούσης τοῦ Τονάγια. Δυστυχῶς αἱ ἐνδείξεις ἦσαν τόσον ἄστατοι περὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν θὰ ἠκολούθουν, αἱ περὶ ἀποστάσεως γνώσεις τόσῳ συγκεχυμέναι, ὥστε ἦτο δύσκολον νὰ γνωρίζωσι προχωροῦντες, ἐὰν δύο ἢ πέντε ἡμέρας ἤθελον, διὰ νὰ φθάσωσιν ἐκεῖ.

Ἅμα ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ Λὶ κατῆλθον τὴν κατωφέρειαν τῆς πρώτης κοιλάδος, ἥτις διηνοίγετο πρὸ αὐτῶν μετὰ τὴν ἐκ τῆς κορυφῆς διάβασίν των, ὁ τελευταῖος τούτων ἠκούσθη γελῶν ξηρὸν γέλωτα. Εἶτα:

— Καμηλοπαρδάλεις! εἶπεν.

Ὁ Κυπριανός, παρατηρῶν ὑπὸ τοὺς πόδας του, εἶδε πράγματι εἰκοσάδα τῶν ζώων τούτων, ἅτινα ἔβοσκον εἰς τὸ βάθος τῆς κοιλάδος. Οὐδὲν χαριέστερον τοῦ βλέπειν πόρρωθεν τοὺς ἐπιμήκεις λαιμούς των, εὐθεῖς ὡς ἱστούς, ἢ ἐκτεινομένους ὡς μακρεῖς ὄρεις ἐν τῇ χλόῃ, εἰς τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν σωμάτων των, τῶν διαστίκτων ἐκ κιτρίνων σπιλωμάτων.

— Δυνάμεθα νὰ λάβωμεν μίαν τῶν καμηλοπαρδάλεων τούτων καὶ νὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ Ταμπλάρ, παρετήρησεν ὁ Λί.

— Νὰ ἱππεύσωμεν στρουθοκάμηλον! Ἔ! ποιὸς ἔκαμέ ποτε τέτοιο πρᾶγμα! ἀνέκραξεν ὁ Κυπριανός.

— Δὲν ἠξεύρω ἂν ἔγεινεν, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζει τίποτε ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ ἴδωμεν γιγνόμενον, ἐπανέλαβεν ὁ Κινέζος, ἐὰν ἁπλῶς θέλετε νὰ μὲ ἀφήσητε νὰ τὸ δοκιμάσω.

Ὁ Κυπριανός, ὅστις οὐδέποτε ἐθεώρει ὡς ἀδύνατον ὅ,τι δι' αὐτὸν ἦτο ἁπλῶς νέον, ἡτοιμάσθη νὰ βοηθήσῃ τὸν Λὶ ἐν τῷ ἔργῳ του.

— Εὑρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ρῖνα τῶν καμηλοπαρδάλεων, εἶπεν ὁ Κινέζος, τοῦθ' ὅπερ εἶναι μέγα εὐτύχημα, διότι αὗται ἔχουσι τὴν ὄσφρησιν λίαν εὐαίσθητον καὶ ἤδη ἔχομεν ἐννοηθῇ! Λοιπόν, ἐὰν θέλητε, νὰ τὰς περικυκλώσωμεν καλῶς πρὸς τὰ δεξιά, ἔπειτα νὰ τὰς ἐκφοβίσωμεν δι' ἑνὸς πυροβολισμοῦ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπανέλθωσι πρὸς τὸ μέρος μου, καὶ τὰ ἄλλα εἶναι δική μου *δουλειά!*

Ὁ Κυπριανὸς ἔσπευσε ν' ἀποθέσῃ κατὰ γῆς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ παρακωλύσῃ τὰς κινήσεις του, καὶ ὁπλισθεὶς διὰ τοῦ τυφεκίου του, ἤρξατο παρασκευαζόμενος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τεχνάσματος, τοῦ ὑποδειχθέντος ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου του.

Ὁ Λὶ δὲν ἔχασε καιρόν. Κατῆλθε τρέχων τὴν ἀπεξηραμένην κλιτὺν τῆς κοιλάδος, μέχρις οὗ ἔφθασε πλησίον ἑνὸς μονοπατίου πεπατημένου, ὅπερ κατεῖχε τὸ βάθος αὐτῆς. Θὰ ἦτο προφανῶς ὁ δρόμος τῶν καμηλοπαρδάλεων, ἐὰν ἔκρινέ τις ἐκ τῶν ἀναριθμήτων ἀποτυπωμάτων, ἅτινα εἶχον καταλίπῃ αἱ ὁπλαί των. Ἐκεῖ ὁ Κινέζος ἐτοποθετήθη ὄπισθεν παχυκόρμου δένδρου, ἀνέλιξε τὸ μακρὺ σχοινίον, οὗτινος οὐδέποτε ἀπεχωρίζετο, καὶ διχοτομήσας αὐτό, ἐσχημάτισε δύο σχοινία ἐκ τριάκοντα μέτρων. Εἶτα, ἀφοῦ συνέδεσε τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων ἑκάστου τῶν σχοινίων τούτων μετ' ὀγκώδους χάλικος, προσέδεσε τὰ ἄλλα ἄκρα ἰσχυρῶς εἰς τοὺς καμηλοὺς κλάδους τοῦ δένδρου. Τέλος, ἀφοῦ ἐμερίμνησε νὰ περιστρέψῃ πέριξ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονός του τὴν ἐλευθέραν ἄκραν τῶν δύο ἐκείνων παγίδων, προφυλάχθη ὄπισθεν τοῦ στελέχους καὶ ἀνέμενε.

Πέντε λεπτὰ δὲν παρῆλθον καὶ πυροβολισμὸς ἀντήχησεν εἰς ἀπόστασίν τινα. Ἀμέσως ταχὺ ποδοβολητόν, οὗτινος ὁ θόρυβος, ὡσεὶ ἴλης ἱππικοῦ, ηὐξάνετο ἀπὸ δευτερολέπτου εἰς δευτερόλεπτον, προήγγειλεν, ὅτι αἱ καμηλοπαρδάλεις ἔφευγον, ὡς ὁ Λὶ εἶχε προΐδει. Ἤρχοντο κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτόν, ἀκολουθοῦσαι τὴν ἀτραπόν των, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ὑποπτεύωνται τὴν παρουσίαν ἐχθροῦ, εὑρισκομένου ἐκεῖ που πλησίον.

Αἱ καμηλοπαρδάλεις αὗται ἦσαν ἀληθῶς ὡραῖαι, μὲ τοὺς ἀνοικτοὺς μυκτῆράς των, τὰς περιφόβους μικρὰς κεφαλάς των, τὰς κρεμαμένας γλώσσας των. Ὡς πρὸς τὸν Λί, οὗτος δὲν ἀνησύχει σχεδὸν παρατηρῶν αὐτάς. Ἡ θέσις του εἶχε προσφυῶς ἐκλεχθῆ πλησίον εἴδους τινὸς στενώματος τῆς ὁδοῦ, ἣν τὰ ζῶα ταῦτα δὲν ἠδύναντο νὰ διέλθωσιν ἢ ἀνὰ δύο κατὰ μέτωπον, καὶ δὲν εἶχε συνεπῶς ἄλλο τι νὰ πράξῃ ἢ ν' ἀναμένῃ.

Ἀφῆκε κατ' ἀρχὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐξ αὐτῶν νὰ παρελάσωσιν· εἶτα, παρατηρῶν μίαν ἐξ αὐτῶν, ἥτις ἦτο ἐκτάκτου φυῆς, ἐξώρμησε πρὸς αὐτήν. Τὸ σχοινίον ἐτανύθη καὶ περιέβαλε τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου, ὅπερ ἐπροχώρησε βήματά τινα ἀκόμη. Ἀλλ' αἴφνης τὸ σχοινίον ἐπετάθη, τῷ ἔσφιγξε τὸν λάρυγγα καὶ τὸ ζῶον ἐσταμάτησεν.

Ὁ Κινέζος δὲν ἔχασε τὸν καιρόν του, βλέπων τὰ γιγνόμενα. Μόλις εἶδε τὴν πρώτην του ἀπόπειραν ἐπιτυγχάνουσαν, λαβὼν ἐν χειρὶ τὸ δεύτερον σχοινίον, ἤρχετο νὰ τὸ ρίψῃ ἐπί τινος ἄλλης καμηλοπαρδάλεως.

Τὸ ἔργον δὲν ὑπῆρξεν ἧττον εὐτυχές. Τὸ πᾶν ἐγένετο τοὐλάχιστον, εἰς ἥμισυ λεπτόν. Ἤδη ἡ ἀγέλη ἔμφοβος εἶχε διασπαρῆ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἀλλ' αἱ δύο καμηλοπαρδάλεις ἡμίπνικτοι καὶ λιποψυχοῦσαι ἔμενον αἰχμάλωτοι.

— Ἐλᾶτε λοιπόν, παπάκη! ἀνέκραξεν ὁ Κινέζος πρὸς τὸν Κυπριανόν, ὅστις ἔστρεψε πρὸς αὐτόν, μετρίως πιστεύων εἰς τὸ ἐγχείρημα.

Ἐδέησεν ἐν τούτοις νὰ ὑποκύψῃ πρὸ τοῦ προφανοῦς. Εἶχεν ἐκεῖ, ἐμπρός του, δύο λαμπρὰ ζῶα, μεγάλα, ἰσχυρά, εὐτραφῆ, μὲ ἰγνῦς λεπτὰς καὶ νῶτα στιλπνά. Ἀλλ' ὁ Κυπριανὸς μάτην τὰς ἔβλεπε καὶ τὰς ἐθαύμαζεν· ἡ ἰδέα νὰ ὑπηρετηθῇ παρ' αὐτῶν, ὡς παρὰ φορτηγοῦ ζώου, δὲν τῷ ἐφαίνετο σχεδὸν πραγματοποιήσιμος.

— Πράγματι, πῶς νὰ κρατηθῇ τις ἐφ' ἑνὸς τοιούτου ραχοκοκκάλου, τὸ ὁποῖον κατέρχεται πρὸς τὰ ὄπισθεν μὲ κλίσιν ἑξήκοντα ἑκατοστομέτρων τὸ ὀλιγώτερον, εἶπε γελῶν.

— Ἀλλ' εἰς τὸν ἵππον τοποθετούμεθα ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ὄχι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ζώου, ἀπήντησεν ὁ Λί. Ἄλλως τε εἶναι τάχα πολὺ δύσκολον νὰ τοποθετήσωμεν ἓν σκέπασμα συνεστραμμένον εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ἐφιππίου;

— Δὲν ἔχομεν ἐφίππιον.

— Πηγαίνω νὰ εὕρω τὸ ἰδικόν σας ἀμέσως.
— Καὶ τί χαλινὸν θὰ θέσωμεν εἰς τὰ στόματα αὐτὰ ἐδῶ;
— Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον θὰ ἰδῆτε.

Ὁ Κινέζος εἶχε τὴν ἀπάντησιν δι' ὅλα καὶ μετ' αὐτοῦ, αἱ πράξεις παρηκολούθουν τοὺς λόγους.

Ἡ ὥρα τοῦ γεύματος δὲν εἶχεν ἐπιστῇ καὶ ἤδη μὲ ἓν μέρος τοῦ σχοινίου του, κατεσκεύασε δύο χαλινοὺς ἰσχυροτάτους, διὰ τῶν ὁποίων ἐκαπίστρωσε τὰς καμηλοπαρδάλεις. Τὰ πτωχὰ ζῶα ἦσαν τόσον ἐκπεπληγμένα ἐκ τοῦ ἀτυχήματός των, ἄλλως τε δὲ κράσεως τόσῳ λεπτοφυοῦς, ὥστε δὲν ἠναντιώθησαν εἰς οὐδεμίαν σκληραγωγίαν. Τὰ ἄλλα ἄκρα τῶν σχοινίων ἐχρησίμευσαν ὡς ἡνία.

Τῶν προπαρασκευῶν τούτων περατωθεισῶν, οὐδὲν ὑπῆρξεν εὐχερέστερον τοῦ νὰ ὁδηγήσωσιν ἀπὸ ρυτῆρος τὰς δύο αἰχμαλώτους. Ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ Λί, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ βήματά των, ἐπέστρεψαν τότε εἰς τὴν κατασκήνωσιν τῆς προτεραίας, ἵνα ἀναλάβωσιν ἐκεῖθεν τὸ ἐφίππιον καὶ τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσιν.

Ἡ ἑσπέρα παρῆλθεν ἐν τῇ συμπληρώσει τῆς διευθετήσεως. Ὁ Κινέζος ἐπεδείξατο ἀληθῶς θαυμασίαν ἐπιδεξιότητα. Ὄχι μόνον μετέτρεψεν ἀμέσως τὸ ἐφίππιον τοῦ Κυπριανοῦ κατὰ τὸ σχῆμά του, ὥστε νὰ δύναται νὰ τοποθετηθῇ ὁριζοντίως ἐπὶ τῆς ράχεως τῆς μιᾶς τῶν καμηλοπαρδάλεων, ἀλλὰ κατεσκεύασε καὶ δι' ἑαυτὸν ἐφίππιον ἐκ κλάδων δένδρου. Εἶτα, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς προφυλάξεως, διῆλθε τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός, καταπαύων τὰς ἀτόνους ἐπιθυμίας τῶν ἀντιστάσεων τῶν δύο καμηλοπαρδάλεων ἀνερχόμενος διαδοχικῶς ἐπ' αὐτῶν καὶ πάλιν κατερχόμενος, δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων, εἰς ἃ ὤφειλον νὰ ὑπακούωσιν. (Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ
ΤΟΥ
ΤΟΤΟ ΝΙΚΟΣΙΑ*

Προσέλθετε νὰ κλίνωμεν τὸ γόνυ μας καὶ πάλιν,
λέγω «καὶ πάλιν» εἰς καιροὺς τὸν νοῦν μου παραφέρουσ κατεκάλυψε βαρύς, πολύπτυχος ὁ πέπλος [ρων,
τοῦ παρελθόντος κ' ἡ ἀχλὺς ἐσκίασε τῆς λήθης.
Προσέλθετε νὰ σπείσωμεν εὐγνωμοσύνης δάκρυ
εἰς πλάκα ξένου φίλου μας, εἰς πλάκα ἀδελφοῦ μας.

✠

Ὅταν ὑπάρξεις σβέννυνται τοιαῦται, καὶ καρδίαι
ὑπὸ παλμῶν δονούμεναι καὶ πόθων τρισαγίων
σιγῶσι, καὶ νεκρούμεναι τὸν κόσμον ἀπαρνοῦνται,
ὦ, τότε αἱ βαρυπενθεῖς τῆς λύρας μας ὀδύναι,
οἱ πλήρεις ἄλγους τόνοι της, οἱ μαγικοί της θρῆνοι
δὲν εἶνε ἀπηχήματα ἐπιπολαίων πόνων,
οὔτε ἐκλάμψεις ἀμυδραὶ ὀργώσης φαντασίας,
εἶνε τελέσεις ἱεραὶ ὑψίστων καθηκόντων.,...

✠

Προσέλθετε νὰ κλίνωμεν τὸ γόνυ μας καὶ πάλιν.
Τοῦ Νικοσία ἡ φωνὴ δὲν θ' ἀντηχήσῃ πλέον
μηδ' ἡ λεπὶς τοῦ ξίφους του θὰ ἀναλάμψῃ, μήτε
ὁ σθεναρός του κάλαμος δὲν θέλει μᾶς δωρήσει
εἰς τὸ ἑξῆς πειστήρια τῆς εὐγενοῦς ψυχῆς του....

✠

Κεῖται μακρὰν ὁ τάφος του, εἰς χώρας ἑσπερίας·
Πλὴν καὶ ἂν ἄλλο αἴσθημα δὲν δύναται νὰ σχίσῃ
βουνῶν ἀπείρους κολοσσούς, ὠκεανῶν ἀβύσσους·
νὰ παρεμβάλῃ πρόσκομμα τίς ἄβυσσος ἰσχύει
εἰς τὸ ἀγνόν μας αἴσθημα, - εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην;

✠

Ὁ Νικοσίας· ὕπαρξις παράδοξος! Τί κρᾶμα
τῶν ἡδυτήτων κ' ἐνταῦτῷ τῶν πικριῶν τοῦ βίου!
Δικαίως εἰς τὸ Πάνθεον τῶν ἀκραιφνῶν μας φίλων
θὰ κατατάξωμεν αὐτόν, τὸν νέον Ὀδυσσέα·
κ' εἰς τῆς καρδίας μας αὐτῆς τὸ ἱερὸν ταμεῖον
τῆς ἀρετῆς τὸν πρόμαχον καὶ τῆς ἐλευθερίας!

✠

Εἰς ποίαν πάλην ἱεράν, ποῖον ἀγῶνα θεῖον
τὰ στήθη δὲν προέταξεν;.... Ἀλλ' ὅτε τέλος πᾶσα
ἐλπὶς ἀπέπτη ἀπ' αὐτὸν εἰς τὸ παρὸν τὸ φαῦλον
ἀλλοία νὰ δοθῇ τροπή, ἀπῆλθε νὰ μοχθήσῃ
καὶ ὑπὲρ ἄλλων ἀδελφῶν καὶ ὑπὲρ ἄλλων φίλων....
Πλὴν οἴμοι! εἰς τὴν ἄξενον ἐκείνην παραλίαν
τοῦ Νέου Κόσμου, εἴμαρτο τὸν τάφον ν' ἀπαντήσῃ.

✠

Ὁ Νικοσίας· ὕπαρξις παράδοξος, ἀπέπτη
εἰς τοῦ Ἀ δ ή λ ο υ τ' ἀχανῆ βασίλεια· ἐν δάκρυ
χύσωμεν νῦν εὐγνώμονες εἰς τὴν ψυχράν του πλάκα.
Καί, δέξου, ἱερὰ σκιά, τῆς ἀσθενοῦς μου λύρας
ὀλίγους στίχους. Ἀληθῶς δὲν ἔχουσι τὸ ὕψος
τῶν στεναγμῶν τοῦ Δάντου σου τῶν οἰμωγῶν τοῦ [Τάσσου,
πλὴν σοὶ τοὺς στέλλει φίλη σου καὶ τρισευγνώμων [λύρα....

(Ἀθήνησιν, Ἰούλιος 1891) Η. Ι. Φ.

* Ὁ Τ ο τ ὸ Ν ι κ ο σ ί α ς ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἀκραιφνεστάτων Ἰταλῶν φιλελλήνων. Ἐγεννήθη ἐν Σικελίᾳ, ἡ δὲ οἰκογένειά του ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ β α ρ ώ ν ο υ· ἀλλὰ χαρακτὴρ φιλελεύθερος καὶ παρατόλμου ὤν, παρεῖδε τὰς οἰκογενειακάς του τιμὰς καὶ ἀνεκηρύχθη φανερῶς δημοκρατικός, θέσας ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς ἀμφίβολον θέσιν τὴν πολιτικὴν ἡσυχίαν τῆς πατρίδος του, ἰσχυρὸν σύμμαχον ἔχων τὸν περιφανῆ γαμβρόν του Ἰ ω ά ν ν η ν Μ π ά σ ι ο. Κατὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον ἀπῆλθεν εἰς Σερβίαν καὶ συνεπολέμησε μετ' ἀπαραμίλλου ἀνδρείας μετὰ τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων Σέρβων. Μετὰ ταῦσα ἐπολέμησεν ἐν Μαυροβουνίῳ κατὰ τῶν Τουρκικῶν στρατειῶν, καὶ ἀκολούθως κατῆλθεν εἰς Ἑλλάδα ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ «Capetan Fracassa» τῆς Ρώμης καὶ τοῦ «Pungolo» τοῦ Μιλάνου· μεταβὰς δ' εἰς τὰ μεθόρια καὶ εἰσελθὼν κρύφα εἰς τὸ φρούριον τοῦ Δομοκοῦ (1881) κατώρθωσε νὰ ποιήσῃ πιστοτάτην αὐτοῦ περιγραφήν, ἣν καὶ ἐδημοσίευσε κατόπιν εἰς τὰς ἡμετέρας ἐφημερίδας. Ἡ ἐν Ἀθήναις διαμονή του ἀφῆκεν ἐποχὴν διά τε τὰ φιλελληνικώτατα αἰσθήματά του καὶ τὸν γενναῖον καὶ εἰλικρινῆ του χαρακτῆρα. Κατόπιν ἐπανῆλθεν εἰς Ἰταλίαν ἔνθα λίαν ἐνεργὸν ἔλαβε μέρος μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων τοῦ Δεπρέτη τέλος δὲ ἀποφασίσας νὰ καταλίπῃ ὁριστικῶς τὴν γενέτειραν, ἀλλὰ φύσει ἀγαπῶν τὰς περιπετείας, ἀπῆλθεν εἰς Μοντεβιδέο τῆς Οὐρουγάης, ἔνθα ἐξέδωκεν Ἰταλιστὶ τὴν σπουδαίαν ἐφημερίδα «Ἀνεξάρτητος». Νυμφευθεὶς δ' ἐκεῖ πλουσίαν Ἰθαγενῆ καὶ προσκτησάμενος τὴν εὔνοιαν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας, ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς παρὰ τῇ Χιλιανῇ Κυβερνήσει κατ' ἀρχὰς καὶ εἰς τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας τῆς Βεγγάλης κατόπιν. Ἐσχάτως εὑρισκόμενος ἐν Ρίω-Ἰανείρῳ τῆς Βρασιλίας καὶ προσδληθεὶς ὑπὸ τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ, ἀπεδίωσεν ἐν ἡλικίᾳ 35 περίπου ἐτῶν.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ
ΜΙΣΣΙΣΙΠΠΗΣ
Ο ΓΕΡΩΝ ΠΑΤΗΡ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Ὁ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων μέγας ποταμός, εἰς μῆκος πλέον τῶν χιλίων λευγῶν, ἀρδεύει τερπνοτάτην χώραν, ἣν οἱ κάτοικοι τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν ὀνομάζουσιν νέαν Ἐδέμ, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι ἐκληροδότησαν τὸ ἡδὺ ὄνομα τῆς Λουδοβικιανῆς[1]. Πολλοὶ ἄλλοι μεγάλοι ποταμοὶ φόρου ὑποτελεῖς τῷ Μισσισιπῇ, ὁ Μισσουρῆς, ὁ Ἀρκανσᾶς, ὁ Ὄχιος, ὁ Ἐρυθρὸς κ. λ. λιπάζουσιν αὐτὴν διὰ τῆς ἰλύος των καὶ τὴν καθιστῶσιν ἔφορον διὰ τῶν ὑδάτων των. Ὁπόταν δ' ὅλοι οὗτοι ὦσιν ἐξωδηκότες ἐκ τῶν μεγάλων πλημμυρῶν τοῦ χειμῶνος καὶ οἱ κλύδωνες ἔχωσι καταρρίψῃ ὁλοκλήρους πλευρὰς δασῶν, ἡ ἐποχὴ συναθροίζει, ἐξ ὅλων τῶν πηγῶν, τὰ ἐξερριζωμένα δένδρα, συνάπτει αὐτὰ μετὰ τῶν κληματίδων, τὰ συγκολλᾷ μετὰ τοῦ πηλοῦ τοῦ ποταμοῦ, φυτεύει ἐκεῖ νέα δενδρία, καὶ ἐκτοξεύει τὸ ἔργον του ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἅτινα ὅλως ἀρρίζοντα συγκομίζουσι ταῦτα πανταχόθεν καὶ τὰ φέρουσιν εἰς τὸν Μισσισιπῆν. Ὁ γέρων ποταμὸς τὰ ἁρπάζει τότε ἐν εἴδει σχεδιῶν καὶ τὰ ὠθεῖ εἰς τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ ὅπως σχηματίσῃ ἐκεῖ νέαν διακλάδωσιν τοῦ ρείθρου τῶν ὑδάτων. Ἐκ διαλειμμάτων, αἴρει τὴν μεγάλην αὐτοῦ βοήν, διερχόμενος ὑπὸ τὰς ὄρη, ἐκχύνει τὰ πλημμυρήσαντα ὕδατά του πέριξ τῶν περιστυλίων τῶν δασῶν καὶ τῶν πυραμίδων τῶν ἰνδικῶν τάφων· εἶναι ὁ Νεῖλος τῶν ἐρήμων.

1 Ἐδόθη πρὸς τιμὴν Λουδοβίκου ΙΔ'. (Λουϊσιάνη).

Ἀλλ' ἡ χάρις εἶναι πάντοτε ἡνωμένη τῇ μεγαλοπρεπείᾳ ἐν ταῖς σκηναῖς τῆς φύσεως· καί, ἐφ' ὅσον τὸ ρεῦμα τοῦ περιβάλλοντος παρασύρει πρὸς τὴν θάλασσαν τὰ πτώματα τῶν πυτίων καὶ τῶν δρυῶν, βλέπει τις, ἐπὶ τῶν δύο παραπλεύρων ρευμάτων τοῦ ποταμοῦ, ν' ἀναπλέωσι κατὰ μῆκος τῶν ὀχθῶν, νῆσοι κυματίζουσαι ἐκ πιστάκης καὶ νυμφαίας, ὧν τὰ κίτρινα ῥόδα ἀνυψοῦνται ὡς μικροὶ θόλοι. Ὄφεις πράσινοι, ἐρωδιοὶ κυανοῖ, ροδόχροοι φοινικόπτεροι, νεαροὶ κροκόδειλοι, ἐπιβιβάζοντσι διαβατικοὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνθέων τούτων πλοίων, καὶ ἡ ἀποικία ἀναπεταννύουσα ἐν τῷ ἀέρι τὰ ἐκ χρυσοῦ ἱστία της, σπεύδει νὰ προσορμισθῇ, ἀδρανής, εἴς τινα μεμονωμένον μυχὸν τοῦ ποταμοῦ.

Αἱ δύο ὄχθαι τοῦ Μισσισιπῆ παρουσιάζουσι τὴν μᾶλλον ἔκτακτον εἰκόνα τοῦ μεγαλείου τῆς φύσεως Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης, πεδιάδες ἀπέραντοι, ἐν αἷς φύεται ἀφ' ἑαυτοῦ ἄφθονον καὶ ὑψηλὸν χόρτον, ἐξελίσσονται εἰς ἀχανῆ ἀπόστασιν· τὰ ἐκ χλόης κύματα αὐτῶν, ἀπομακρυνόμενα, φαίνονται ὅτι ἀνέρχονται ἐν τῷ κυανῷ χρώματι τοῦ οὐρανοῦ, ἔνθα ἐξαφανίζονται. Βλέπει τις εἰς τούτους τοὺς ἀπεράντους λειμῶνας, νὰ περιπλανῶνται ἀσκόπως, ἀγέλαι τριῶν ἢ τεσσάρων χιλιάδων βουβάλων ἀγρίων. Ἐνίοτε βόνασος, πλήρης ἐτῶν, διασχίζων τὰ κύματα κολυμβητεί, ἔρχεται νὰ κατακλιθῇ μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν ποῶν, ἓν τινι νήσῳ τοῦ Μισσισιπῆ· Ἐν τῷ μετώπῳ δ' αὐτοῦ τῷ κεκοσμημένῳ διὰ δύο ἡμισελήνων, ἐν τῷ παλαιγενεῖ καὶ πλήρει πηλοῦ καὶ ἰλύος πώγωνί του, ἠθέλατε ἐκλάβει αὐτὸν ὡς τὸν βρυχῶδη θεὸν τοῦ ποταμοῦ, ὃς ῥίπτει ἐν βλέμμα χαῖρον ἐπὶ τοῦ μεγέθους τῶν ὑδάτων του καὶ τῆς ἀγρίας ἀφθονίας τῶν ὀχθῶν του.

Τοιαύτη εἶναι ἡ σκηνογραφία ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης· ἀλλ' αὕτη μεταβάλλεται αἴφνης ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν, καὶ σχηματίζει μετὰ τῆς πρώτης θαυμασίαν ἀντίθεσιν. Αἰωρημένα ἐπὶ τοῦ ῥείθρου τῶν ὑδάτων, συμπεπλεγμένα ἐπὶ τῶν ἀπορρώγων βράχων καὶ τῶν ὀρέων, διεσκορπισμένα ἐν ταῖς κοιλάσι, δένδρα παντοειδῆ, ποικιλόχροα, παντοίων ἀρωμάτων, ἀναμιγνύονται, φύονται ὁμοῦ, ὑψοῦνται ἐν τῷ αἰθέρι εἰς ὕψη προξενοῦντα κάματον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ ἄγριοι ἀμπελῶνες, αἱ πικραὶ καὶ καθαρτικαὶ ἄγριαι κολοκύνθαι, συνδιαπλέκονται ἐν τῷ στελέχει τῶν δένδρων τούτων, ὑπερβαίνουσι τοὺς κλῶνάς των, ἀνελίσσονται ἐν τῷ ἄκρῳ τῶν κλάδων, ὁρμῶσιν ἀπὸ τοῦ σφενδάμου εἰς τὸ λειριοφόρον δένδρον, ἀπὸ τούτου εἰς τὴν ἀλκαίαν, σχηματίζοντα οὕτω μυρία τεχνητὰ σπήλαια, μυρίους θόλους, μυρίας παστάδας. Πολλάκις πεπλανημέναι ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, αἱ κληματίδες αὐταὶ διέρχονται κλάδους ποταμῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατασκευάζουσι γεφύρας καὶ ἀψίδας ἐξ ἀνθέων. Ἐκ τοῦ στήθους τῶν βαλσαμωμένων αὐτῆς στερεῶν ἡ ὑπερήφανος μαγνολία ἀνυψοῖ τὸν ἀλίνητον κῶνόν της· οὗτος δὲ ὑπερβὰς τὰ εὐρέα λευκὰ ῥόδα αὐτῆς, δεσπόζει ὅλου τοῦ δάσους μὴ ἔχων ἕτερον ἐφάμιλλον ἢ τὸν φοίνικα, ὅστις ταλαντεύει ἐλαφρῶς ἐγγὺς αὐτοῦ τὰς χλοερὰς ριπίδας του.

Πλῆθος ζώων, τοποθετημένων ἐν ταύταις ταῖς ὡραίαις ἀπομονώσεσιν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Δημιουργοῦ, ἐκχέουσιν ἐκεῖ τὴν μαγείαν καὶ τὴν ζωήν. Ἐκ τοῦ ἄκρου τῶν διόδων διακρίνει τις ἄρκτους μεθυσμένας ἐκ σταφυλῶν, κλονουμένας ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν μικρῶν πτελεῶν· ὅμιλοι ταράνδων λούονται ἐντὸς λίμνης· μέλανες σκίουροι παίζουσιν ἐν τῇ πυκνότητι τῶν φυλλωμάτων· σκῶπες, περιστεραὶ ἐκ Βιργινίας μεγέθους ἑνὸς στρουθοῦ, καταβαίνουσιν ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν χαμαικεράσων ἐρυθριώντων χλοερῶν ἐδάφων· ψιττακοὶ πράσινοι, μὲ κεφαλὴν κιτρίνην, δρυοκολάπται πορφυροί, καρδινάλιοι πύρινοι ἀναρριχῶνται κυκλοειδῶς μέχρι τῆς κορυφῆς τῶν κυπαρίσσων· κολίβρια διαλάμπουσιν ἐπὶ τῆς ἰάσμης, καὶ ὄρεις ὀρνιθοθῆραι συρίζουσιν ἀνηρτημένοι εἰς τοὺς ἡμισφαιρικοὺς θόλους τῶν δασῶν, καὶ κρεμάμενοι ἐξ αὐτῶν ἐκεῖ ὡς κληματίδες.

Ἐὰν ὅλως ἐπικρατῇ σιγὴ καὶ ἠρεμία εἰς τὰς ἀπεράντους πεδιάδας, ἐπὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τοῦ ποταμοῦ, ἐκεῖ, ὅλως ἐξ ἐναντίας, ἐπικρατεῖ κίνησις καὶ ῥόθος· κτύποι ῥάμφους ἐπὶ στελέχους δρυῶν, θλάσεις ζώων, ἅτινα βαδίζοντα, τρώγουσι τὰς ρίζας καὶ τοὺς θαλλοὺς ἢ θλῶσι μεταξὺ τῶν ὀδόντων αὐτῶν τοὺς πυρῆνας τῶν καρπῶν, θροῖ ὑδάτων, ἀσθενῶν βρυχηθμῶν, ὑποκώφων μυκηθμῶν, τερπνῶν φωνῶν τῶν τρυγόνων καὶ τῶν περιστερῶν, πληροῦσι ταύτας τὰς ἐρήμους διὰ τρυφερᾶς καὶ φιλερήμου ἁρμονίας, ἣν μάτην θὰ ἐπειρώμην νὰ περιγράψω εἰς ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔχουσι διαδράμῃ τὰς ἀρχεγόνους ταύτας πεδιάδας τῆς φύσεως. Α. Π. Β.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ
Ο ΜΟΡΣΙΚΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Ἤδη, ὅτε οἱ πλεῖστοι ἔχομεν γνῶσιν τῆς λειτουργίας τοῦ μορσικοῦ τηλεγράφου, οὗτινος ἅπαντα τὰ τηλεγραφικὰ γραφεῖα τῆς ὑφηλίου ποιοῦσι νῦν χρῆσιν εἰς τὰς ἀνταποκρίσεις των, καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τοῦ πανταχόσε καὶ εἰς ἀπείρους βιωτικὰς ἡμῶν ἀνάγκας ἐφαρμοσθέντος, προκειμένου ἄλλως τε νὰ γενικευθῇ ὁ μορσικὸς τηλέγραφος, ὡς λέγεται, καὶ παρὰ τῷ ἑτέρῳ ἡμίσυ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν εἰς τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν (παρὰ τὴν ἐναντίαν ἣν ἔχομεν γνώμην, τοῦ ἐδάφους μὴ ὡριμάσαντος ἔτι πρὸς τοῦτο), παρατιθέμεθα ὧδε σχετικὴν περιγραφὴν τοῦ μορσικοῦ τηλεγράφου, ἤτοι προχείρους γνώσεις τῆς κατασκευῆς καὶ λειτουργίας αὐτοῦ παρ' οἱουδήποτε ἐν σμικῷ, ἔχοντες δι' ἐλπίδος, ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσει καὶ τὰς ἡμετέρας μελλούσας ἴσως τηλεγραφητρίας καὶ πάντας τοὺς τῶν τοιούτων προκαταρκτικῶν καὶ φυσικῶν ἀρχῶν ἀμοιρούντας.

Πρὸς ἀνταπόκρισιν δύο τοιούτων γραφείων ἀπαιτοῦνται χειριστήριον, μορσικὴ ἢ δέκτης, στήλη ἤτοι ἠλεκτρισμός, καὶ σύρμα.

Ἀρχόμεθα τῆς ἐξηγήσεως καὶ κατασκευῆς ἑκάστου αὐτῶν.

1ον. *Χειριστήριον*. Τὸ χειριστήριον εἶναι τὸ ὄργανον δι' οὗ μεταβιβάζομεν τὰ σημεῖα τὰ ἀποτελοῦντα τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις, δυνάμεθα δὲ νὰ κατασκευάσωμεν αὐτὸ ὡς ἑξῆς:

Λάβετε μικρὸν τεμάχιον ξύλου 15 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου ὡς ἔγγιστα μήκους καὶ 8 πλάτους, ἐφ' οὗ ἐφαρμόζετε τεμάχιον χονδροῦ σιδηροῦ σύρματος (2—3 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου διαμέτρου ἢ τοῦ συνήθως μεταχειριζομένου εἰς τὰς τηλεγραφικὰς γραμμάς), ὅπερ λυγίζετε ὡς ἐνδείκνυσι ἡ ὄπισθεν ἡμετέρα εἰκὼν σχῆμ. 1, καὶ οὗτινος τὸ μὲν ἄκρον Γ διαπερᾶτε ἐπὶ τοῦ ξύλου, εἰς δὲ τὸ σημεῖον Β ποιεῖτε μίαν στροφὴν διὰ ν' ἀποτελέσῃ ἀνταγωνιστικὸν ἐλατήριον, οὕτως ὥστε ἅμα καταβιβάζετε τὸ σημεῖον Α νὰ ἐπανέρχηται ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ θέσιν. Τὸ ἄκρον Α περιβάλλετε διὰ φελλοῦ διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν λαβήν, κάτωθι δὲ ταύτης καρφώνετε καρφίον τι φέρον κεφαλήν, ἥτις ν' ἀπέχῃ 2—3 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ ἄνωθι ταύτης σύρματος Ἤδη πιέζοντες τὴν λαβὴν καὶ κρατοῦντες αὐτὴν πρὸς τὰ κάτω κατὰ μικρὰ χρονικὰ διαστήματα, συμφώνως τῷ παρατιθεμένῳ μορσικῷ ἀλφαβήτῳ ἀποστέλλετε ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ἤτοι σημεῖα, εἰς τὸν μεθ' οὗ ἀνταποκρίνεσθε σταθμόν, ὅπερ ἀναπαριστᾷ εἰς τὸν ἐκεῖσε εὑρισκόμενον δέκτην, ὃν παρακατιὸν θὰ περιγράψωμεν, τὰ αὐτὰ σημεῖα ἅτινα διὰ τοῦ χειριστηρίου ἐποιήσατε. Νοητέον, ὅτι ἡ στήλη ἐξ ἧς τὸ ρεῦμα παράγεται θὰ συγκοινωνῇ μὲ τὸ ἐπὶ τοῦ χειριστηρίου καρφίον διὰ λεπτοῦ σύρματος.

2ον. *Μορσικὴ ἢ δέκτης*. Ὠνομάσθη οὕτως ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρέτου αὐτῆς Μόρς, καὶ χρησιμεύει εἰς τὸ ν' ἀναπαριστᾷ τὰ σημεῖα ἅτινα διὰ τοῦ χειριστηρίου ἀποστέλλομεν εἰς τὸν μεθ' οὗ ἀνταποκρινόμεθα σταθμόν. Δύνασθε δὲ προχείρως νὰ κατασκευάσητε αὐτὸν ὡς ἑξῆς: Λάβετε μικρὸν ἠλεκτρομαγνήτην (σχ. 2), ὃν προσαρμόζετε ἐν τῷ μέσῳ τεμαχίου ξύλου 25 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου μήκους ἐπὶ 8—10 πλάτους. Οὗτος κατεσκεύασται ἐκ τεμαχίου χονδροῦ σιδηροῦ σύρματος, ἢ ἐκ δέσμης λεπτῶν σιδηρῶν συρμάτων, κεκυρτωμένου κατὰ τὸν συνήθη αὐτοῦ τύπον ἐν σχήματι ἱππείου πετάλου, περιβεβλημένου δι' ἀγωγίμου λεπτοῦ ἀπομεμονωμένου σύρματος καὶ ἐπὶ τῶν δύο αὐτοῦ βραχιόνων εἰς τρεῖς ἢ πέντε ἀπ' ἀλλήλων

σειρὰς ἐφ' ὅλου τοῦ μήκους αὐτοῦ, τῶν περιστροφῶν τούτων ἀποτελουμένων ἐκ 10 ἕως 12 μέτρων μήκους σύρματος. Ὁ ἠλεκτρομαγνήτης οὗτος ἐφαρμόζεται εὐκόλως ἐπὶ τοῦ ξύλου διὰ μέσου μικροῦ ξυλίνου πήχεος στηριζομένου ἐπ' αὐτοῦ διὰ βιδωτοῦ κοχλίου σφίγγοντος τὰ πηνία τοῦ ἠλεκτρομαγνήτου. Ἔναντι δὲ τούτου τίθεται μικρὰ σιδηρᾶ ράβδος ἢ τεμάχιον σιδηροῦ χονδροῦ σύρματος 2—3 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου διαμέτρου, ἐμπεπηγμένον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου αὐτοῦ ἐντὸς τεμαχίου φελλοῦ βιδωμένου ἐπὶ τοῦ τετραγωνικοῦ ξύλου, εἰς δὲ τὸ σημεῖον Μ, ἤτοι πλησίον τοῦ σημείου ἐφ' οὗ στηρίζεται τὸ σύρμα ἐπὶ τοῦ φελλοῦ, λεπτύνομεν τὸν σίδηρον διὰ λίμας μέχρις οὗ ἀποτελέσωμεν ἐλαστικὸν ἔλασμα πάχους τοὐλάχιστον ἡμίσεος χιλιοστοῦ τοῦ μέτρου, ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐλατήριον. Εἰς δὲ τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς σιδηρᾶς ταύτης ράβδου προσαρμόζομεν ἕτερον μικρὸν τετραγωνικὸν τεμάχιον φελλοῦ φέρον γραφίδα μαλακήν, χρησιμεύουσαν εἰς ἀναπαράστασιν ἐπὶ χάρτου τῶν κτύπων τοῦ ἐλατηρίου, οὓς τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ὡς θὰ ἴδωμεν παρακατιόν, θὰ προξενῇ διὰ τῆς διελεύσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ ἠλεκτρομαγνήτου. Ἔναντι τῆς γραφίδος στηρίζετε ἕτερον τεμάχιον φελλοῦ μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ διέρχηται ἡ ταινία τοῦ χάρτου, ἐφ' ἧς θὰ σημειῶνται τὰ σημεῖα.

3ον *Στήλη ἢ παραγωγὸς ἠλεκτρισμοῦ*. Αὕτη χρησιμεύει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ σχηματίζεται ὡς ἑξῆς: Θέσατε ἐντὸς ὑελίνου ποτηρίου τεμάχιον παλαιοῦ τζίγκου (ψευδαργύρου) καὶ ἔναντι τούτου ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου τεμάχιον ἄνθρακος (κοινοῦ κὼκ) κερασφόρου, τὰ ὁποῖα συγκοινωνεῖτε διὰ σύρματος, τὸν μὲν ψευδάργυρον μετὰ τῆς γῆς,

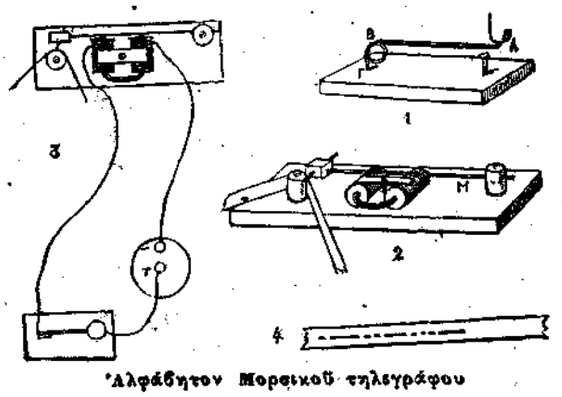

Ἀλφάβητον Μορσικοῦ τηλεγράφου

.— —... —.—. —.. . —..—. .... —.—. ..
—.— .—.. — — —. —.— —— — .— —.—.
... — —.— —.—. ——— — —.— .—

τὸν δὲ ἄνθρακα μετὰ τοῦ καρφίου τοῦ χειριστηρίου. Μετὰ τοῦτο πληρώσατε τὸ ποτήριον κατὰ τὰ τρία τέταρτα αὐτοῦ ὕδατος, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ θέσατε διττοχρωμικὴν πότασσαν (bichromate de Potasse), ἣν προμηθεύεσθε ἀπὸ τῶν φαρμακείων, καὶ οὕτως ἔχετε σχηματίσει καὶ τὴν στήλην σας, ἥτις ὡς γνωστὸν διὰ νὰ λειτουργήσῃ, διὰ ν' ἀναπτύξῃ τὸν ἠλεκτρισμόν της, πρέπει οἱ δύο πόλοι αὐτῆς, δηλαδὴ ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ ψευδάργυρος νὰ σχηματίσουν κύκλωμα, τοῦ μὲν ψευδαργύρου συνδεομένου πρὸς τὴν γῆν, ὡς εἴπομεν, τοῦ δὲ ἄνθρακος ὁμοίως διὰ τῶν ἐργαλείων, ἤτοι τοῦ χειριστηρίου καὶ τῆς μορσικῆς πρὸς τὴν γῆν ἐπίσης, ἥτις χρησιμεύει ἐνταῦθα ὡς συνδετικὸν σύρμα, ὡς συμπλήρωμα τοῦ κυκλώματος.

4ον *Λειτουργία τοῦ Μορσικοῦ τηλεγράφου*. Ἤδη μένει νὰ ἐξηγήσωμεν τίνι τρόπῳ δύναται νὰ λειτουργήσῃ ὁ τηλέγραφός σας οὗτος διὰ τῶν ἄνωθι ἐκτεθέντων ἐργαλείων.

Βεβαίως ἀφοῦ κατεσκευάσαμεν ἐργαλεῖα ἐν σμικρῷ, θ' ἀποτελέσωμεν καὶ τηλεγραφικὴν συγκοινωνίαν τοιαύτην ἐν σμικρῷ, ἐν τῷ δωματίῳ μας καὶ οὐχὶ μεταξὺ ἀπομεμακρυσμένων πόλεων. Ὥστε δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην τῆς γῆς καὶ θὰ συγκοινωνήσωμεν τὰ ἐργαλεῖα μας ὡς ἑξῆς:

Ἑνώσατε διὰ λεπτοῦ μεταλλίνου σύρματος (ἰδ ὡς χαλκίνου καὶ ἀπομεμονωμένου, περιβεβλημένου διὰ μετάξης ἢ καουτσούκ, ὅπως μὴ διαφεύγῃ ὁ ἠλεκτρισμὸς διὰ τῆς ἐπαφῆς του πρὸς τὸ ἔδαφος ἢ πρὸς ξένα σώματα) τὸν ἕνα πόλον τῆς στήλης μὲ τὸν κοχλίαν τοῦ χειριστηρίου, τὸν δ' ἕτερον πόλον πρὸς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ σύρματος δι' οὗ περιβάλλεται ὁ ἠλεκτρομαγνήτης (σχ. 3), καὶ τὸ ἄκρον τοῦ χονδροῦ σιδηροῦ σύρματος τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ χειριστήριον καὶ ἐμπεπηγμένου ἐντὸς τοῦ τεμαχίου ξύλου μὲ τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ σύρματος τοῦ ἠλεκτρομαγνήτου. Ἤδη τὸ κύκλωμά σας εἶναι πλῆρες, καὶ δὲν μένει ἢ νὰ καταβιβάσητε τὴν λαβὴν Α τοῦ χειριστηρίου σας διὰ νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ἐπαφῆς του πρὸς τὸ σημεῖον Γ κλπ. ὁ ἠλεκτρισμὸς τὸ κύκλωμα. Γενομένου τούτου καὶ διερχομένου τοῦ ἠλεκτρισμοῦ σας διὰ τοῦ σύρματος τοῦ περιβάλλοντος τὸν ἠλεκτρομαγνήτην, οὗτος μαγνητιζόμενος φυσικῶς ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος θὰ ἕλξῃ τὸν ἔναντι αὐτοῦ σιδηροῦν μοχλὸν (ὁ μαγνήτης ἕλκει τὸν σίδηρον), ὅστις φέρων τὴν γραφίδα θὰ ἐγγίσῃ αὕτη τὸν φελλὸν δι' οὗ διέρχεται ἡ ταινία τοῦ χάρτου καὶ θὰ σημειώσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ σημεῖον ὅπερ ἐποιήσατε διὰ τοῦ χειριστηρίου σας. Τὴν ταινίαν ἑνοεῖται διευθύνετε διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ σύρετε κατ' ὀλίγον καὶ κανονικῶς ἐφ' ὅσον ἡ γραφίς σας κτυπᾷ ἐπ' αὐτῆς. Διὰ τῆς ἐπαφῆς ὅθεν τοῦ χειριστηρίου σας ἐπὶ τοῦ σημείου Α συμπληροῦται τὸ κύκλωμα, διέρχεται τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἐπ' αὐτοῦ, μαγνητίζεται ὁ ἠλεκτρομαγνήτης, ὅστις ἕλκει τὸν μοχλόν, καὶ σημειοῖ ἡ γραφὶς ἐπὶ τῆς ταινίας τὰ σημεῖα ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰς τηλεγραφουμένας λέξεις.

Νοητέον, ὅτι πρέπει τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα νὰ κανονίσῃ εἰδήμων τις τηλεγραφικὸς ὑπάλληλος, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἀπροσκόπτως ἡ λειτουργία αὐτῶν. Καὶ οὕτως ἔχετε μορσικὸν τηλέγραφον, ὃν παραδίδομεν ἐν σμικρῷ τοῖς ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τούτου.

Φ. Π.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

65

Πρόθεσις τὸ πρῶτον μου, ἡμέρα τὸ δεύτερόν μου,
Καὶ πλοῖον ἀνατολικὸν εἶναι τὸ σύνολόν μου.

66

Πέντε τυγὲς ἐκάθηντο, καὶ ἄλλους καρτεροῦσιν,
Καὶ ἄλλοι δέκα ἔπειτα στεροὶ των συγγενεῖς.
Συντόμως διακόσιοι ἐν σῶμα συγκροτοῦσιν,
Ἀλλ' ὅταν ἐκυτάχθησαν ἦσαν μόνον εἷς.

67

Εἰς τὴν γῆν ἐνῷ ὑπάρχω, δὲν ὑπάρχω εἰς τὸ χῶμα
Καὶ ἐνῷ φιλῶ τὰ ἄνθη, μακρὰν φεύγ' ἀπὸ τὰ ρόδα,
Εἰς τὸν ἥλιον μ' εὑρίσκεις, 'στοὺς ἀστέρας δὲ μὲ χάνεις,
Στὴν σελήνην περισσεύω, 'στὴν ἠχὼ μὲ συλλαμβάνεις.
Ἴσως δὲν μὲ εὕρεις, φίλε, καὶ ἀκόμη ἀπορεῖς.
Πλὴν 'ς τοὺς ἥρωας θὰ μ' εὕρῃς ἐὰν θέλῃς εἰμπορεῖς.

Π. Ι. Κ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι 12ῳ ΦΥΛΛΩι ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

60. **Κανάριον**. Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ ἐκ Σύρου Μιχ. Καταρτζῆς καὶ ὁ ἐκ Χαλκίδος Διον. Δημητριάδης.

61. **Ρώμη**. Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ ἐκ Βάρνης Μιχ. Ζαχαριάδης καὶ ὁ ἐξ Ἀθηνῶν Ἀγ. Καλομενόπουλος.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Γ. Μ. **Κων/πολιν**. Διεύθυνσις ὑμῶν ἠλλάγη, ὡς γράφετε.—Α. Ε. **Φιλιππούπολιν**. Συνδρομητὴς ἐνεγράφη. Ἀναμένομεν, ὡς γράφετε, καὶ ἄλλους.—Γ.Β Γ. **Σεβερῖνον**. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀποστέλλατε συνδρομὰς καὶ σημείωσιν φύλλων.—Ν.Χ. **Θεσσαλονίκην**. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Εἴμεθα σύμφωνοι. Ἀναμένομεν ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν σας.—Γ.Σ. **Κάϊρον**. Ἅπαντας συνδρομητὰς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν φύλλα. Λεπτομερείας ταχυδρομικῶς. Ἐνεργεῖτε.—Δ. Φ **Braila**. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀπηντήσαμεν ταχυδρομικῶς.—Π. Κ. **Καρδίτζαν**. Συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν πάντες. Σᾶς γράφομεν ταχυδρομικῶς.—Α. Σ. **Ἀλεξάνδρειαν** Δελτάριον καὶ γρήματα ἐλήφθησαν. Σᾶς ἐγράψαμεν. — Γ. Σ. **Κάϊρον**. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Νέοι συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν. Σᾶς ἐγράψαμεν. — Τ. Κ. **Νέα Ψαρρά**. Ὑμετέρα συνδρομὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.—Α. Β. **Πύργον**. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἔχει καλῶς. Γράφομεν.—Π. Χ. **Βουκουρέστιον**. Ἔχει καλῶς, πλὴν σπεύσατε παρακαλοῦμεν ἐκκαθάρισιν.—Χ.Π. **Πρέβεζαν**. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Φύλλα ἀπεστάλησαν ὑμῖν. Ἀναμένομεν ἀποτέλεσμα ἐνεργειῶν σας.—Α. Π. **Μαγνησίαν** Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Γράφομεν.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ